Бүхы оронуудай пролетаринар, нэгэдэгты!

БУРЯАД ҮНЭН

СОВЕТСКЭ СОЮЗАЙ КОММУНИС ПАРТИИН БУРЯАДАЙ ОБКОМОЙ, БУРЯАДАЙ АССР-эй ВЕРХОВНО СОВЕДЭЙ, МИНИСТРНҮҮДЭЙ СОВЕДЭЙ ОРГАН

1921 оной ... 21-нээ гарана | № 258 (17381) | 1986 оной ноябриин 8, суббото | Сэн 3 мүн.

...УУ ОКТЯБРЬТАЙ АЛХАМАА ЖЭГДЭДХЭН...

Улаан талмай дээрэ болоһон сэрэгэй парад болон ажалшадай жагсаал

...революциин 69-дэхи ...һайндэрэй оршон ...партийна XXVII съез-...добэринүүдэй манай ...обществодо түхөөһэн ...хубилгалгын, хурдан ...дабшалгын түхэл ...бтэрэнхэй байна. ...урдын жэлнүүдэй ...адли, Улаан ...һайханаар шэмэг-... Манай түүхын үшөө ...ые тэмдэглэхэ ёһо-...рэй урда тээ оро-...талмай гоё һай-...шэглэгдэжэ, хүнүү-...сэдьхэлые буляажа ...шэ. Тиигэбэшье мү-...һайндэртэ хабаатай ...дабтагдашагүй юу-... байна. Энэнь жаг-... колоннонуудта ...гдана. Тэдэнэр улам ...тэй һайнаар хү-...нэ.

...шиидхэгдээгүй зо-...гол анхаралаа ...гээшэ агууехэ ре-... ойе һайндэрлэжэ ...эрхим арга бо-...гэһэн Ленинэй һа-... мүнөө хэзээ хэ-... бидэнэртэ дүтэ, ...тэй байна. «Револю-... шиидхэгдээгүй үн-... зорилгонуудай ... сагта, эдэ зорил-... шиидхэхын тула ... шэнэ юумэ (мү-... революциин бэе-... юумэнһээ абажа ха-... бэелүүлхэ хэрэгтэй бо-... сагта революциие ... һайндэрлэхэ гээшэ ...зарамжатай, шухала

...бэелүүлхэ гээ-...циально-экономическа ...хубилгалгын үргэн ...мые бэелүүлжэ ...общесвын ажа-байдалай эрид эрьелтын эрхэ нүхэсэл болоно. «Шэнэдхэн хубилгалга — бултанай ба хүн бүхэнэй хэрэг мүн!» — гэжэ Агуухэ Октябрьда зорюулжа, КПСС-эй ЦК-гай гаргаһан Уряануудай мүр ниислэл хотын һайндэрэй жагсаалда оло дахин дабтагдана. Энэнь байгша оной жагсаалай онсо шэнжэ болоно бшуу. Байшан гэрнүүдэй гоё һайханаар шэмэглэгдэһэн нюур тала, гол үйлсэнүүдтэхи магазинуудай яларан толорһон витринэнүүд, рапортнууд, мэдээсэлнүүд эдэ бүгэдые элирхэйлэн харуулна.

Улаан талмай дээрэ бүхы юумэн сэрэгэй парадта, жагсаалда бэлэн болонхой. ГУМ-ай нюур талада — Владимир Ильич Ленинэй портрет. Түүхын хуудаһые, мүнөө үе сагые һүлдэлһэн хоёр панно хажуудань бии:

1917 он — Октябриин хэтэдээ мүнхэ Уряануудай үгэнүүд айхабтар ехэ улаан тугһаа түяаран сасаржа, ерээдүй тээшэ уряалан дуудана: «Бүхы засаг — Соведүүдтэ!», «Эб найрамдал — арадуудта!», «Газар — таряашадта!», «Фабрика болон заводууд — хүдэлмэришэдтэ!».

1986 он — «XXVII» гэһэн тоотой шад улаан туг мүнөөдэрэй уряа лозунгнуудаар хүреэлэгдэнхэй байна: «Социально-экономическа хүгжэлтые хурдадхалга». «Эршэ дэлисэ, шанар ба эмхидхэл», «Алмалта, арьбалалта».

Айлшадай трибунанууд дээрэ хүнүүд олон. Ленинскэ партиин ветеранууд, граждан ба Эсэгэ ороноо хамгаалгын дайнуудай баатарнууд, ажалай түрүүшүүл, эрдэм, соёлой ажал ябуулагшад, космонавтнууд тэдээн дээрэ гаранхай. СССР-тэ байдаг түлөөлэлгэтэ эмхинүүдэй толгойлогшонор эндэ бии.

Нэрьемэ, удаан үргэлжэлһэн альга ташалга Улаан талмай дээгүүр соностоно. Энэмнай москвагайхид, ниислэл хотын айлшад Коммунис партиин болон Совет гүрэнэй хүтэлбэрилэгшэдые амаршалжа байна гээшэ. Нүхэд **М. С. Горбачев, Г. А. Алиев, В. И. Воротников, А. А. Громыко, Л. Н. Зайков, Е. К. Лигачев, Н. И. Рыжков, М. С. Соломенцев, В. М. Чебриков, Э. А. Шеварднадзе, П. Н. Демичев, В. И. Долгих, Б. Н. Ельцин, Н. В. Талызин, А. П. Бирюкова, А. Ф. Добрынин, М. В. Зимянин, В. А. Медведев, В. П. Никонов, Г. П. Разумовский, И. В. Капитонов** гэгшэд Мавзолейн Түбэй трибунада гараба. Совет сэрэгэй элитэ ехэ начальнигууд эндэ байлсана.

Москвагай гарнизоной сэрэгүүд парадта жагсаба. Дайшалхы тугууд һэбшээ һалхинда далбан намилзана.

Спасска башниин курантнууд 10 дахин сохино. СССР-эй оборонын министрэй нэгэдэхи орлогшо, армиин генерал П. Г. Лушев парадые командалагша, генерал-полковник В. М. Архиповһаа рапорт абаһанайнгаа удаа сэрэгүүдэй урдуур ябажа, Агуухэ Октябриин һайндэрөөр парадта хабаадагшадые амаршална. Харюудань «Ура!» хашхараан гурба дахин соностоно.

Сэрэгүүдэй урдуур ябажа амаршалһанайнгаа һүүлээр армиин генерал **П. Г. Лушев** Мавзолейн трибунада гаража, үгэ хэлэбэ.

кадрнуудтай байха юм. Тэдэ социалис Эсэгэ ороноо эрэлхэг зоригтойгоор, эрид шангаар, шадамар бэрхээр аршалан хамгаалха аргатай.

Аха дүү социалис оронуудай сэрэгшэдтэй хамта нэгэн ниитэ дайшалхы жагсаалда байһан СССР-тэ Зэбсэгтэ Хүсэнүүд саашадаашье совет арадай амгалан тайбан зохёон байгуулхы ажалые бата найдамтайгаар хамгаалдаг, өөрынгөө патриотическа ба интернациональна уялгые нэрэтэй түрэтэйгөөр дүүргэдэг байха юм.

Агуухэ Октябриин социалис революциин жара юһэдэхи жэлэй ой мандаха болтогой!

Баатар габьяата совет арад ба тэрэнэй шэн габьяата Зэбсэгтэ Хүсэнүүд мандаха болтогой!

Хүн түрэлтэнэй түүхэдэ шэнэ үе шатые — капитализмһаа социализмда ба коммунизмда шэлжэн оролгын үе шатые нээһэн Агуу Октябрьда алдар соло!

Советскэ Союзай Коммунис партида — манай бүхы илалтануудта зоригжуулагша ба эмхидхэлшэдэ алдар соло!

Ура!

* * *

Улаан талмай дээгүүр олон мянган хүнэй «Ура!» хашхараан хүсэн түгэсөөр соностоно. Советскэ Союзай Гүрэнэй гимн зэдэлнэ. Артиллерийскэ салюдай буудалгануудай нэерээн дуулдана. Иигэжэ сэрэгэй 115-дахи парад эхилбэ.

Ёһо заншалай гуримаар талмай дээрэ Москвагай сэрэгэй-хүгжэмэй училищиин һурагшад гаража ерэнэ. Нэгэдэмэл оркестрэй хүсэтэ хүгжэм олон барабануудай сохисотой нэгэдэн сууряатана.

Сэрэгэй академинүүдэй һурагшад талмай дээрэ гаража ерэбэ.

Мүнөөдэр жагсаалда гарагшадай зэргэнүүдтэ Афганистанай Демократическа Республикада өөһэдынгөө патриотическа болон интернациональна уялгые нэрэтэй солотойгоор дүүргэһэн офицернүүд алхалалдана. Тэдэнэй тоодо Советскэ Союзай Герой капитан И. Плосконос, «Дайшалхы габьяагай түлөө» медальнуудаар шагнагдаһан эхир хүбүүд капитанууд Василий болон Геннадий Сыромятниковууд болон бусад.

...Ээлжээтэ колонно дээгүүр сагаан-хүхэ туг һалхинда далбана. Үһан доогуур тамаралгын дээдэ далайн-сэрэгэй Ленинскэ комсомолой нэрэмжэтэ училищиин олохон курсантнууд болон офицернүүд холын походһоо һаяхан бусаа юм. Тэндэ тэдэ өөһэдынгөө эрдэм мэдэсые бодото хэрэг дээрэнь улам нарижуулһан байна. Колонныи толгойдо Советскэ Союзай Герой контр-адмирал Е. Томко. Энэ хүндэтэ нэрэ зэргэдэ тэрэ амгалан тайбан байдалай үедэ хүртэһэн байха юм.

Улаан талмайн шулуун хушалта дээгүүр алхамаа шангадхан, гвардеецүүд-десантнигууд, Моссоведэй нэрэмжэтэ СССР-эй КГБ-гэй хилын харуулшадай дээдэ командна Москвагай училищиин курсантнууд, далайн пехотинецууд, Ф. Э. Дзержинскиин нэрэмжэтэ дотоодын сэрэгүүдэй дивизиин сэрэгшэд гаранад. Тэдэнэй һүүлээр Москвагай болон Калининай суворовецуудай, Ленинградай нахимовецуудай колоннонууд дабшана.

Урдынхидаал адли, ябаган сэрэгшэдэй жагсаалые РСФСР-эй Верховно Соведэй нэрэмжэтэ Москвагай дээдэ юрэнхы сэрэгэй командна училищиин һурагшад түгэсхэбэ.

Улам бүри шангадаһан мотоорнуудай хүнхинөөн нэгэдэмэл оркестрэй хүсэн түгэс хүгжэмые булин зэдэлнэ. Совет Армиин зэргэдэ анха түрүүлэн гвардейскэ гэһэн үндэр нэрэ зэргэдэ хүртэһэн М. И. Калининай нэрэмжэтэ Таманска мотострелково дивизиин дайшалхы машинануудай колоннонууд талмай дээрэ гаража ерэнэ. Бронетранспортернууд болон пехотын дайшалхы машинанууд нэгэн жэгдэ дээр дабшана. Эндэһээ, трибуна дээрэһээ харахада, тэдэ хүнэй нюдэндэ харагдашагүй утаһаар холбогдоһон шэнгеэр үзэгдэнэ. Иимэрхүү үндэр дээдэ мэргэжэлээ десантын дайшалхы машинануудай жолоошод мүн лэ харуулба. Тэдэниие Ю. В. Андроповой нэрэмжэтэ Кантемировско гвардейскэ танкова дивизиин колоннонууд һэлгэбэ. Түрүүшын командирай танкые младша сержант Евгений Лосев жолоодоно. Мэнэ һаяхан энэ солдат хуурай газарай сэрэгүүдэй эрхим механик-жолоошон гэһэн хүндэтэ нэрэ зэргэдэ хүртэһэн байна. Һонирхолтой юумэн һэхэдэ, тэрэнэй эсэгэ, В. Лосев, урдань мүн лэ эрхим механик-жолоошон байһан юм. Энэмнай гайхамшагта һайхан уг залгамжалалга болоно бшуу!

Мүнөөнэй сэрэгэй техникэ маршда гараба. Өөрөө ябадаг артиллерийскэ түхеэрэлгэнүүд, суута «Катюшануудһаа» эхи абаһан реактивна артиллериин дайшалхы машинанууд, зенитно-артиллерийскэ болон зенитно-ракетнэ комплекснууд дабшан гарана. Дайшалхы техникын колоннонуудые тактическа болон оперативно-тактическа ракетэнүүдэй подразделенинүүд түгэсхэбэ. Энэ хүсэн түгэс зэбсэг Октябриин түйлалтануудые аршалан хамгаалха хэрэгтэ бата найдамтайгаар алба хэнэ.

Парад дүүрэбэ. Тэрэниие Мавзолейн урдуур гараһан сэрэгэй нэгэдэмэл оркестр түгэсхэһэн байна.

Фанфарнууд дохёо үгэбэ. Парадай нягта нэгэн үнгэ будаг ба алхасые гоё һайхан үнгэнүүдэй туяа болон дуу хүгжэмэй үргэн ехэ зэдэлээн һэлтэбэ. Талмайн нэгэ талаһаа нүгөө талань хүрэтэр, үргэлжэ дээрэнь улаан үнгэ дэлгэрбэ. Эдэмнай 3,5 мянган туг баригшад—һайн дуранай спортивна бүлгэмүүдэй болон ДОСААФ-ай түлөөлэгшэд гээшэ. Тэдэмнай ажалшадай жагсаалые нээһэн, гоё һайханаар шэмэглэгдэһэн дүрбэн ехэ түхеэрэлгэнүүдые үдэшэжэ ябана бшуу. Тэдэнэй нэгэн дээрэ орден шагналнуудаар шэмэглэгдэһэн, ниислэл хотын туг харагдана.

Машинанууд тогтобо, үһан далай мэтэ улаан тугууд хүдэлхээ болибо. Спортсменүүдэй толгойнууд дээгүүр хэдэн мянган улаан сэсэгүүд надхан харагдана. «Советскэ Союзай Коммунис партида — алдар соло!» гэһэн үреэлэй үгэнүүд һүр жабхалантайгаар зэдэлбэ. Тэрэнэй сууряан доро, пионернүүд гүйлдэн, Мавзолейн гэшхүүрнүүдээр дээшээ гарана. Тэдэ парти болон гүрэнэй хүтэлбэрилэгшэдтэ сэсэгүүдые барюулба.

Кремлиин болон Түүхын проездүүдэй зүгһөө улаан үнгэ-тэй долгин эбхэрэн ерэнэ. Улаан талмайн бүхы үргэниие эзэлэн, ажалша ниислэлэй һайндэрэй жагсаал юһэн урасхалаар эхилбэ.

Улаан Преснийн түлөөлэгшэдэй дээгүүр харагдаһан, Кремлиин Съезднүүдэй ордонгой зурагтай панно КПСС-эй XXVII съездын хүдэлмэридэ бүхы түби дэлхэй дээрэ хэдэн миллион хүнүүдэй анхаралаа хандуулһан байгша оной хабарай тэрэ үдэрнүүдтэ бидэниие бусаана. Ороной социально-экономическа хүгжэлтые үндэһөөрнь хурдадхаха түсэбүүдые хараалхадаа, арадай ажамидаралта зохёон байгуулхы хүсэн — хурдадхалгын шиидхэхы хүсэн гэһэн бата этигэмжые парти хүтэлбэрилгэ болгоһон юм.

Энэ бата этигэмжэнь мүнөөдэр хүдэлмэришэдэй бүхы колоннонуудай һайндэрэй дабшасада элеэр харагдана. Трехгоркын болон «АвтоЗИЛ» нэгэдэлэй ажалшад, металлургнууд, барилгашад, түмэр замшад, ниислэлэй хүдэлмэришэн ангиин бусад отрядуудай түлөөлэгшэд өөһэдынгөө эрхим түлөөлэгшэдэй, зохёохы ёһоор бодомжолдог, ажалдаа шэн зоригтойгоор хандадаг, эдэбхи үүсхэлтэй, дутуу дундануудтай эбсэдэггүй, хани нүхэдтөө туһаламжа дары үзүүлдэг хүнүүдэй портредүүдые баршжа жагсаалда гараһан байна.

И. А. Лихачевой нэрэмжэтэ автозаводой коллективэй хэдэн мянган түлөөлэгшэдые сэбэр сагаан, һайн һайхан һэдьхэлтэй адлирхуу, хүхюун дорюун һанал бодол улаан талмайда уряалан асарһан байна бшуу. Теэд тэрэмнай бата үндэһэ баримтатай юм. ЗИЛовецүүд түсэбһөө гадуур 1425 автомобиль, гэрэй 3600 холодильник һайндэрэй урда тээ гаргаа. Тэдэнь бата найдамтай, алмалта ехэтэй байһанаараа хүн зоной дунда үндэр сэгнэлтэдэ хүртэдэг юм. Харин жэлэй туршада эндэ Шанарай тэмдэгтэ хүртэһэн хэдэн арбаад мянган ашаанай машинанууд бүтээн гаргагдадаг байха. ЗИЛ-4331 түхэлэй — дизельнэ двигательтэй тааруу зохид шэнэ машинануудай түрүүшын бүлэгүүд ороной ажахынуудта эльгээгдээ юм. Эсэгэ ороной автомобиль бүтээлгын эгээл дээдэ түйлалтануудые шэнгээһэн энэ ерээдүйн моделиие ерэхэ жэлһээ эхилжэ завод үргэнөөр гаргадаг болохо ёһотой. Тиихэдээ хуушан машинануудай үйлэдбэриие зогсоонгүйгөөр, ажахын дүүрэн тоосооной үндэһэ һуури дээрэ, онсо шэнэ эрхэ байдалда тэрэниие ашаглажа эхилхэ байна бшуу.

Өөһэдынгөө мүнгөөр өөһэдыгөө хангаха гээшэ хурдадхалгын шухала эрхэ нүхэсэл, ажалай бүтээсые ба продукциин шанарые дээшэлүүлгэдэ түлхисэ болохо гэжэ этигэнэб,—гээд ЗИЛ-эй автомобиль хабсаргалгын томо корпусой начальник И. Тарасов һанамжаяа хэлэнэ.—Ажахын гүйсэд тоосоо гээшые заводойхид иигэжэ ойлгодог; бидэнэрэй һайнаар хүдэлхэ бүри, ашаг олзо, тиихэдээ урмашуулгын фонд ехэ болохо.

Ороной индустрида орео, шанга саг боложо байна. Шэнэдхэн хубилгалга эршэдэнэ. Бүри үсэгэлдэр һанаа дүүрэн байлгадаг юумэеэ шэнээр, эрилтэтэйгээр хаража үзэхые тэрэ баадхана.

[Эхин. Түгэсэлынь 2-дохи нюурта].

Нүхэр П. Г. Лушевай хэлэһэн үгэ

...Совет Зэбсэгтэ Хүсэ-...гшэд!

...Союзай ажалшад! ...оронуудһаа ерэһэн ...шад!

...Союзай Коммунис Центральна Ко-... СССР-эй Верховно ...Президиумэй болон ...правительствын үмэнэ-...эй даалгабаряар таа-...дэ арадай һайндэ-...Агуухэ Октябриин со-...революциин 69-дэхи ...ор амаршалнаб.

...дэ Агуухэ Октяб-...эр совет арадай ... политическэ ехэ ..., манай ороной со-...экономическа хүгжэл-...алгын стратегиче-...шугамые тодорхойл-...эй XXVII съездын ...шиидхэбэринүүдые бо-...рынь бэелүүлхэ та-...ин эршэтэ габша-...й оршон байдалда ...жэ байна. Ниитын ...эй бүхы һалбари-...дэһэн шэнэдхэн ху-...бологжо байнхай. Хү-...ын ангиин, таряаша-...вет интеллигенциин ...ьяата ажалай ашаар ...һайн хубилалтанууд ..., экономикын мү-...бодото байдал нилээд ...гдаа. Жэлэй эхин-...рэй ажахы бү-...һэ түргэнөөр хүгжөөг-... һалбаринууд түсэб-...даринуудаа үлүүлэн ... Агропромышленнэ ...һайн хубилалта-...тэй байна. Совет эр-... болон соёл культура хүгжөөгдэнэ. Манай агуухэ Эхэ ороной экономическа ба өөрыгөө хамгаалха хүсэ шадал хэлбэсишэгүйгөөр бэхижэнэ. Эдэ бүгэдэ хараалагдаһан түсэбүүдые бэелүүлгэдэ шэнэ илалтануудые түйлалгын эрхэ нүхэсэл болоно.

Аха дүү социалис оронууд хүгжэлтэдөө гайхамшагта амжалтануудые түйлаба. Тэдэнэй политическэ нэгэдэл ба экономическа харилсаан улам бүри бата бэхи болоо. Советскэ Союз болон социалис хани нэгэдэлтэ оронууд эб найрамдалай ба социальна дэбжэлтын аша туһада үгээ ойлголсоһон хараа шугамаа эдэбхитэйгээр бэелүүлнэ.

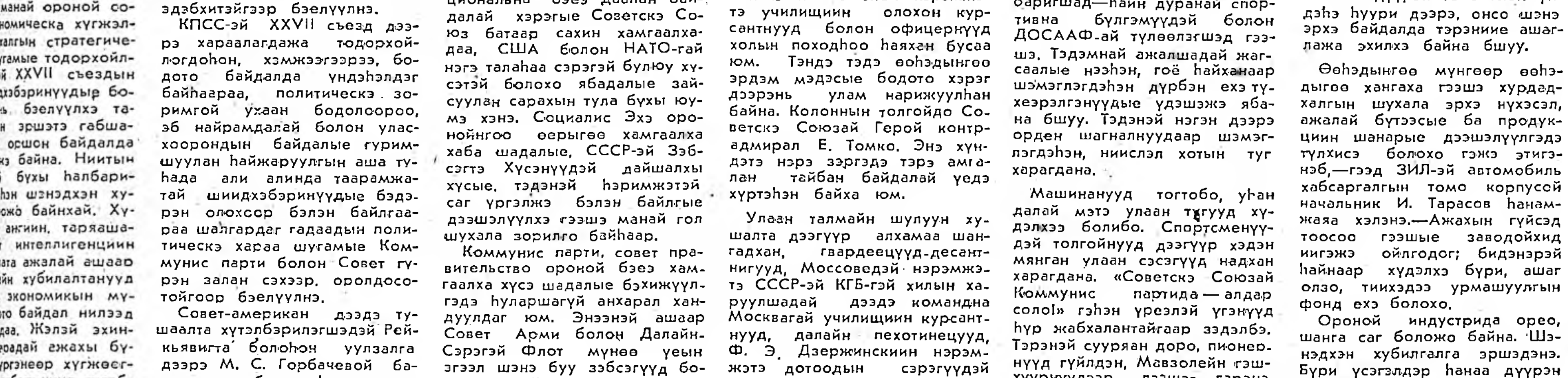
КПСС-эй XXVII съезд дээрэ хараалагдажа тодорхойлогдоһон, хэмжээгээрээ, бодото байдалда үндэһэлдэг байһаараа, политическэ зоримгой ухаан бодолоороо, эб найрамдалай болон уласхоорондын байдалые гуримшуулан һайжаруулгын аша туһада али алинда таарамжатай шиидхэбэринүүдые бэдэрэн олохсоор бэлэн байлгаараа шалгардаг гадаадын политическэ хараа шугамые Коммунис парти болон Совет гүрэн залан сэхээр, оролдосотойгоор бэелүүлнэ.

Совет-американ дээдэ тушаалта хүтэлбэрилэгшэдэй Рейкьявигта болоһон уулзалга дээрэ М. С. Горбачевой баримталан бэелүүлһэн хараа бодол, оруулһан дурадхалнууд энээниие батаар элирхэйлэн харуулна. Имагтал һайн алхам хэхэ талаар американ захиргаанай бэлэн бэшэ байлга ядерна буу зэбсэгүүдые үрдилдэн бүтээлгые болюулха, ядерна дайнай аюулые һуларуулха бодото хэрэгтэ эхи табилгада һаад тойбо ушаруулһан байна.

Совет гүрэнэй бэелүүлдэг эб найрамдалта политика бүхы хүн түрэлтэнэй аша туһада харюусана. Рейкьявигта гаргагдаһан совет үүсхэлнүүдые, ядерна туршалгануудые манай нэгэ талаһаа болюулһан ушарые дэлхэйн арад түмэнэй үргэнөөр дэмжэлгэ энээниие гэршэлнэ.

Социализмын агууехэ түйлалтануудые, аша туһые, арадуудай эрхэ сүлөөгэй ба национальна бэеэ дааһан байдалай хэрэгые Советскэ Союз батаар сахин хамгаалхадаа, США болон НАТО-гай нэгэ талаһаа сэрэгэй булюу хүсэтэй болохо ябадалые зайсуулан сарахын тула бүхы юумэ хэнэ. Социалис Эхэ оронойнгоо өөрыгөө хамгаалха хаба шадалые, СССР-эй Зэбсэгтэ Хүсэнүүдэй дайшалхы хүсые, тэдэнэй һэримжэтэй саг үргэлжэ бэлэн байлгые дээшэлүүлхэ гээшэ манай гол шухала зорилго байһаар.

Коммунис парти, совет правительство ороной бэеэ хамгаалха хүсэ шадалые бэхижүүлгэдэ һуларшагүй анхарал хандуулдаг юм. Энээнэй ашаар Совет Арми болон Далайн-Сэрэгэй Флот мүнөө үеын эгээл шэнэ буу зэбсэгүүд болон сэрэгэй техникэтэй болонхой, һайн һуралсал гаргаһан сэрэгшэдтэй, үндэр мэргэжэлтэй, парти болон арадай хэрэгтэ хэлбэришэгүй үнэн сэхэ командна ба политическэ



...Соведүүдэй талмай дээрэ болоһон ажалшадай жагсаалда хабаадагшад.

С. БАЛДУЕВАЙ фото.

КРЕМЛИИН СЪЕЗДНҮҮДЭЙ ОРДОН СОО БОЛОҺОН УУЛЗАЛГА

Агуухэ Октябриин социалис революциин 69 жэлэй ойтой дашарамдуулан, Совет Социалис Республикануудай Союзай правительство ноябриин 7-до Кремлиин Съезднүүдэй ордон соо уулзалга хэбэ.

Нүхэд **М. С. Горбачев, Г. А. Алиев, В. И. Воротников, А. А. Громыко, Л. Н. Зайков, Е. К. Лигачев, Н. И. Рыжков, М. С. Соломенцев, В. М. Чебриков, Э. А. Шеварднадзе, П. Н. Демичев, В. И. Долгих, Б. Н. Ельцин, Н. В. Талызин, А. П. Бирюкова, А. Ф. Добрынин, М. В. Зимянин, В. А. Медведев, В. П. Никонов, Г. П. Разумовский, И. В. Капитонов** гэгшэд уулзалгада хабаадаһан байна.

КПСС-эй ЦК-гай гэшүүд болон гэшүүндэ кандидадууд, КПСС-эй Центральна шалгалтын комиссиин гэшүүд, СССР-эй болон РСФСР-эй Верховно Соведүүдэй депутадууд, министерствэнүүд болон албан зургаануудай хүтэлбэрилэгшэд, сэрэгэй начальнигууд, партиин, дайнай болон ажалай ветерануудууд, партийна, совет болон ниитын эмхинүүдэй түлөөлэгшэд, үйлэдбэриин түрүүшүүл, эрдэмэй болон соёлой ажал ябуулагшад, СССР-эй лётчик-космонавтнууд зал соо байбад.

Һайндэртэ хабаадахаяа манай орондо ерэһэн коммунис болон хүдэлмэришэнэй хэдэ хэдэн партинуудай элитэ ажал ябуулагшад, гадаадын бусад айлшад, Советскэ Союзда байдаг дипломатическа түлөөлэлгэтэ эмхинүүдэй толгойлогшонор, шажанай түлөөлэгшэд, журналистнууд уулзалгада хабаадалсаа.

КПСС-эй ЦК-гай Генеральна секретарь М. С. Горбачев суглараагшадай урда үгэ хэлээ.

Нүхэр М. С. ГОРБАЧЕВОЙ хэлэһэн үгэ

Хүндэтэ нүхэдүүд!

Ханинар!

Хүндэтэ гадаадын айлшад!

Хүн түрэлтэнэй түүхэдэ шэнэ үе шата нээһэн Агуухэ Октябриин социалис революциин 69 жэлэй ойе мүнөөдэр һайндэрлэжэ байнабди.

«Энэ агуухэ үдэрэй бидэнэрһээ холо болохо бүринь, Россидахи пролетарска революциин удха шанар ойлгосотой, тодо болоно, манай бүхы хүдэлмэриин бодото дүй дүршэл тушаа гүнзэгыгөөр бодожо үзэнэбди»,— гээд Владимир Ильич Ленин хэлээ һэн.

Арбан долоон оной Октябриин мартагдашагүй үдэрнүүд тээшэ, революционно тэмсэлшэдэй, түүхын ёһотой зохёон байгуулагшадай — социализм байгуулагшадай ба хамгаалагшадай үетэн тээшэ сэдьхэл зүрхөөрөө бусанабди. Октябриин хэрэгтэ үнэн сэхэ байһыень, социалис Эсэгэ оронойнгоо аша туһада хэһэн гайхамшагта түйлалтануудыень, ажалыень, баатаршалгыень бидэ алдаршуулан суурхуулнабди.

Манай арсашагүй түйлалтануудые, манай ерээдүйе түхөөһэн Октябриин буурашагүй суртал бодолнуудай гэрэл туяа доро шэнэ общество байгуулха зам зааһан Ленинэй сэсэн мэргэн һургаалда дахин дахин алдар соло дууданабди. Ерэхэ жэлдэ совет хүнүүд, түрүү үзэлтэй бүхы хүн түрэлтэн тэрэнэй 70 жэлэй ойе тэмдэглэхэ.

КПСС-эй Центральна Комитедэй, СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй, Совет правительствын үмэнэһөө таанадые, Советскэ Союзай бүхы арадуудые һайндэрөөр — Агуу Октябриин социалис революциин 69-дэхи жэлэй ойгоор амаршалаад, хүдэлмэришэд ба таряашадта, совет интеллигенцидэ, алдарта ветерануудта, бүхы эхэнэр болон эрэшүүлдэ, Соведүүдэй ороной залуушуулда, Армиин ба Флодой сэрэгшэдтэ ажабайдалдань, ажалдань ба һуралсалдань амжалта, элүүр энхые, энхэ тайбаниие хүсэхыемни зүбшөөгыт.

Манай гүрэнэй түүхын эгээл харюусалгатай үе сагта энэ һайндэрөө угтажа байнабди. Совет гүрэнэй бүри хүсэтэй болохын, манай сүлөөтэ ороной эрхэ сүлөөтэ хүнүүдэй социализмын аша туһые бүри ехээр хэрэглэхын тулада бүхы юумэ хэхэ эрмэлзэлтэйгээр, эршэ түгэлдэрөөр араднай, партимнай XXVII съездын хараа шугамаар найдамтайгаар дабшана.

Эдэ бүгэдэ нэгэ мүһэн түйлагдахагүй, өөрөө ерэхэгүй гээд ойлгосотой. Бүхы совет хүнүүд, алгадгүй хүн бүхэн шангаар, эрмэлзэл түгэсөөр ажаллаха ёһотой.

Обществын ажал ябуулгын бүхы һалбаринуудые нарижуулан һайжаруулха, зохёохы бэдэрэлгэ хэжэ, зоримгой шиидхэбэринүүдые баталан абаха, журам бэхижүүлхэ ба харюусалга дээшэлүүлхэ, Совет гүрэнэй демократизмые бүхы хэмжээгээр хүгжөөхэ зэргэтэй болонобди. ЦК-гай апрелиин Пленум дээрэ ороной социально-экономическа хүгжэлтые хурдадхаха программые зохёон найруулһан КПСС имагтал энэ шэглэлээр хүдэлмэреэ ябуулна.

Гоё бодолдо дашуурха гээшэ аймшагтай гэжэ бидэ булта мэдэнэбди. Агууехэ ёһо заншалнуудые наринаар сахиха зуураа, ленинскэ шухала иимэ захяа тухай бидэ мартадаггүйбди, мартаха ёһогүйбди: гоё-гоё үгэ хүүр, шууяа хашхараа үсөөн болгохо, шиидхэгдээгүй асуудалнуудта анхаралаа хандуулха.

Табигдаһан зорилгонуудые бэелүүлгэдэ нэтэрүү, оролдосотой байял, имагтал абьяаста хэрэгээр, эдэбхи үүсхэлтэ ажалаар, ажабайдалай ехэшье, багашье бүхы асуудалнуудта гүрэнэй хэмжээгээр хандалгаар коммунис тугта үнэн сэхэ байлга тодорхойлогдодог ба шалгагдадаг.

Тон тиихэдэл манай революционно алхам бүри бата ба илагдашагүй болохол.

Аха дүү социалис оронуудай арадуудтай нягта харилсаа холбоотойгоор өөһэдынгөө шэнэ зорилгонуудые бэелүүлнэбди. Социализмын ба эб найрамдалай аша туһада социалис оронуудай бүхы арадуудтай харилсаа холбоогоо совет арад саашадаашье бэхижүүлхэ гэжэ баярай энэ үдэр нүхэдөө бидэ найдуулнабди.

Хүн түрэлтэндэ тохёолдоһон ядерна дайнай аюулые усадхаха, амгалан тайбан ажаһууха хэрэгые хэлбэришэгүйгөөр баримталдаг байһанаа энэ жабхаланта үдэр үшөө дахин батадханабди. Манай хараа бодол — үнэн сэхэ, тодо ойлгосотой, бүхы арадуудай аша туһые хараадаа абанхай.

Имагтал тиимэһээ энэ хараа бодолнай бүхы дэлхэй дээрэ эб найрамдал хангаха олон янзын арга боломжын хүсэтэй, таһаршагүй хубинь болоо.

Эб найрамдалай ба дэбжэлтын, национальна ба социальна сүлөөрэлгын түлөө ехэ хүсэнүүдэй бүхы түбинүүд дээрэ хүлгэжэ эхилһэн ушар бидэниие баясуулна. Агууехэ энэ тэмсэлдэ хабаадагшадтай һаналаараа нэгэбди, тэдэндэ өөһэдынгөө һайндэрэй мэндэ хүргэнэбди.

Мүнөөдэр, Рейкьявигай һүүлээр уласхоорондын харилсаануудта шэнэ байдал тохёолдонхой. Гэдэргээ эрьежэ болохогүй. Политическэ ёһоор шэнээр бодомжолжо, олон зүрилдөөтэй мүнөөнэй дэлхэйн бодото байдалые ойлгон мэдэржэл урагшаа дабшаха болонобди. Арад бүхэнэй шэлэһэн замые, бэеэ даанхай байха, дэлхэйн хэрэгүүдтэ хабаадалсаха эрхыень хүндэлхэ эрилтэ табигдана.

Имагтал иимэ хараа бодолтойгоор, манай XXVII съездын хараалһан хараа бодолтойгоор уласхоорондын хэрэгүүдтэ бидэ хабаадаһанабди, хабаадахабди. Дайн дажар болохонь гү гэжэ айха ябадал манай ажабайдалда хэтэдээ үгы болохо ёһотой. Арад зоной этигэл найдалда үргэжэ, засаг барижа байһан хүнүүд энэ тээшээ харуулагдаа.

Шэнэ зуун жэлэй эхилтэ газар дэлхэй дээрэ ядерна буу зэбсэггүй болохо гэһэн ойлгосотой, бүхы юумэ хэхэеэ совет хүтэлбэрилэгшэд шиидэһэн.

Манай революциин, манай гүрэнэй бии бололго социалис үнэн зүб байдалай, дэбжэлтын ба амгалан тайбан байдалай агууехэ гол зорилгые гиигүүлэгдэжэн байгаа. Энээнэй тулада бидэ шадаха бүхэнөө оролдохобди.

Хүндэтэ нүхэдүүд, хүндэтэ гадаадын айлшад, һайндэрөөр һүшөө дахин амаршалнаб!

Манай Агууехэ социалис Эхэ орондо алдар соло!

Баатар габьяата совет арадта алдар соло!

Дэлхэй дээрэ эб найрамдал мандаха болтогой!

* * *

М. С. Горбачевой хэлэһэн үгэ удаан үргэлжэлһэн альга шалгаар угтагдаа.

Уулзалгын үедэ СССР-тэ байдаг дипломатическа түлөөлэлгэтэ эмхинүүдые толгойлогшонор М. С. Горбачевой ан да дурадхагдаһан байна.

Уулзалга халуун һайндэрэй оршон байдалда үнгэрөө.

Уулзалгада хабаадагшадта искусствын уран бэлигтэнэй концерт харуулагдаа.

(ТАСС).

АГУУ ОКТЯБРЬТАЙ АЛХАМАА ЖЭГДЭДХЭН...

(Түгэсхэл. Эхиниинь 1-дэхи нюурта).

Эрилтэ гээшэ үндэр харюусалгын эрхэ нүхэсэлнүүдэй нэгэниинь юм. Баярай жагсаалай плакадууд болон транспарантнууд дээрэ эдэ үгэнүүдэй бэшээтэй байханиь харагданагүй. Энэмнай уряа лозунг бэшэ, харин ажал хэрэгтэ хабаатай онсо ойлгомжо мүн, гэжэ «Красный пролетарий» нэгэдэлэй ахамад электроник В. Поздняк тоолоно.

— Манай заводуудай нэгэндэ СССР-эй Госстандартын комисси хэдэн һара хүдэлжэ байнхай. Түрүүшээр дутуу дунданууднь усадхахын тулада станогууд хэдэн олсороо цехүүдтэ бусаагдадаг байһан. Харин мүнөө шалгагдадаг продукциин 93 процентнь абаһаар тушаагдадаг болоошье һаань, шанар манай гол анхаралда байһан зандаа. Юуб гэбэл, январиин 1-һээ хойшо бидэнэй үйлэдбэрилһэн бүхы түхеэрэлгэнүүд шанга шалгалта гарадаг болохо юм.

«Продукцяар хангаха хэлсээнүүдые болзортонь һайн шанартайгаар дүүргэлгые лаб хангая» гэһэн транспарант автотракторна электро-түхеэрэлгын 1-дэхи заводой коллективэй колонно дээрэ харагдана.

— Октябриин нангин зорилгонуудта үнэн сэхэ байха гээшэ шэнэдхэн хубилгалгада хүн бүхэн хубитаяа оруулха, оронойнгоо ажал хэрэгүүдэй түлөө харюусалгатай байха гэһэн удхатай,—гэжэ шудхан хайлуулагша О. Власов хэлэнэ.—Манай заводойхид түйлаһанаараа һанаагаа амардаггүй, арга нөөсэнүүд үшөөл ехэ гэжэ бидэ эли тодоор ойлгодогбди. Ерэхэ жэлһээ эхилжэ роботоор хангагданхай түрүүшын комплекснүүдые хабсаргаха гээшэ манай зорилго болоно. Энэмнай саашадаа хабсаргалгые автомадаар гүйсэд хангаха арга олгохо ёһотой.

Ехэ хэмжээнэй хүдэлмэри үсөөн хүнтэйгөөр дүүргэхэ гээшэ Белоруссиин түмэр замшадай гаргаһан үүсхэлэй үг зорилго мүн. Арбан нэгэн түмэр замай ажалшад тэрэниие дэмжэнхэй. Харин энэ жэлһээ эхилжэ, ороной бүхы түмэр замууд дээрэ тус арга нэбтэрүүлэгдэхэ юм. Москвагай түмэр замшье шэнэдхэн хубилгалгын хажуу талада үлөөгүй.

— Хүдэлжэ байһан хүнүүдэй тоое нэгэн доро хороожо, ажалай бүтээсые дээшэлүүлхэ хүдэлмэри хэдэн жэлэй туршада ябуулагдажа байнхай,— гэжэ Московско-Рязанска отделениин Москва—Сортировочно станциин локомотивна депогой начальник В. Бирюков хэлэнэ.—Харин белорус түмэр замшадай үүсхэл гаргаһанай һүүлээр хүдэлмэримнай бүри тодорхой шэглэлтэй болоо, хурдадхагдаа. Нөөсэ арга боломжонуудые элирүүлжэ, хэдэн мэргэжэл хабсаруулжа, хангалгын зоно үргэдхэжэ, хүдэлмэриин сагые нягтаруулжа, түмэр зам дээрэ 30 мянган хүнийе сүлөөлхэ арга олдоһон байна. Жэшээнь, манай деподо маневрово тепловозуудай 90 гаран процентые мүнөө нэгэ машинист хангадаг болонхой.

Улаан тугууд, транспарантнууд, дуунууд. Энеэбхилһэн шарайнууд... Жагсаал дабшана. Ээлжээнүүд тухай бодол мүнөөдэрэй һайндэртэ тааабахагүй шэнгээр һанагдана. Гэбэшье, эрэшүүлэй болон үхибүүдэй самсануудые оёдог «Москва» гэжэ нэгэдэлэй таһагай хүдэлмэрилэгшэ П. Мирская һайндэртэшье энэ бодолоо мартаагүй.

— Арбан һарын туршада нэгэдэлэй коллектив түсэбөө 3 миллионһоо дээшэ түхэригөөр үлүүлээ юм,—гэжэ тэрэ хэлэнэ.—Тиимэһээл Симферопольско бульвартахи манай фирменнэ магазинда худалдан абагшадай ээлжээндэ байхадань, бидэ баярлана бшуубди. Хүнүүд манай продукциин шанарта эрхим сэгнэлтэ үгэнэ гээшэ. Худалдаа наймаанай эмхи зургаануудтай холбоо барисаатайгаар хүдэлхэдэмнай, бидэнэртэ туһа нэмэри болоно. Хүнүүдэй ехээр хэрэглэдэг зүйлнүүдые оёхо гэжэ оролдонобди. Энэмнай гол шухала.

— «Дэлхэйн арадууд! Уласхоорондын байдалые һайжаруулхын түлөө, гүрэнүүдэй хоорондохи бүтэмжэтэй харилсаа холбоонОй түлөө тэмсэл шангадхая!», «Замбуулинда буу зэбсэг гаргахагүйбди!» гэжэ хүдэлмэришэдэй колоннонууд дээгүүр оло дахин дабтагдаһан эдэ уряануудые һайндэрэй айлшад—элдэб ороонуудай түлөөлэгшэд альга ташалгаар угтанад.

—25 жэлэй туршада замбуулинай совет программын бэелүүлэгдэн, онгосонуудай замбуулинда залгалдан холбогдожо, һэра дээрээ түрүүшынхеэ буужа, замбуулинай техникын бусад түйлалтануудые хангажа байбашье, замбуулинай үндэрһөө бусад арадуудта өөрынгөө дура зоригые баадхаха нэгэшье һэдэлгэ гаргагдаагүй. Харин хэрбээ Рейкьявигта энэ дура зоригоо баадхаһамнай, амгалан тайбан байдал, дайн дажаргүй, буу зэбсэггүй түби дэлхэйе хүсэһэн дура зориг байгаа.

И. В. Курчатовай нэрэмжэтэ атомна элшэ хүсэнэй институдай залуу эрдэмтэ-физик Анатолий Кривых Ленинскэ комсомолой шагналай лауреат болоод, бүгэдэ арадай һайндэрые угтаба. Материалнуудые шэнжэлхэ шухала шэнжэлгэнүүдтэ хабаадаһанай түлөө ВЛКСМ-эй үндэр дээдын шагнал тэрээндэ олгогдоо.

—Манай энэ хүдэлмэриин үг зорилго тон удхатай гэжэ тоолоноб,—гэжэ тэрэ хэлэнэ.—Нэгэдэхеэр, амгалан зорилгоор термоядерна жолоодогдодог реакци бэелүүлхэ реакторнуудые байгуулха тухай эндэ хэлэгдэнэ. Нүгөө талаһаа, компьютернуудые, арадай ажахын бусад техникэ нарижуулан һайжаруулха ехэ арга боломжонууд нээгдэнэ. Намда, намтай хүдэлдэг минии сасуутанда иимэ орео шэнжэлгэ хэхые даалгаһандань би омогорхоноб. Юрэдөө, залуушуулда этигэхэ гээшэ шэнэдхэн хубилгалгын баяртай шэнжэ болоно.

Москвагай залуушуул Улаан талмай дээгүүр дабшана. ВЛКСМ-эй XX съездэдэ бэлдэхэ зуураа, хүбүүд, басагад зохёохы эдэбхи үүсхэл гаргажа, шэнэдхэн хубилгалгада өөһэдыгөө, залуушуулай хүбитые оруулхые эрмэлзэнэ.

«Октябриин суртал бодолнуудай болон хэрэгүүдэй илагдашагүй байлгын нүхэсэл —бүхы үеын совет хүнүүдэй революционно еһоор залгамжалагданги байлгань бэхижэг лэ!», «Партиингаа политикые дэмжэнэбди!» гэжэ Улаан талмай дээгүүр олон түмэн хүнүүдэй уряа соностоно.

Мүнөө жэлэй һайндэрые угтажа, дэлхэй дээрэхи анха түрүүшын социалис гүрэнэй байгуулагдаһаар 70-дахи жэлдэ орожо байхадаа, Октябриин суртал бодолнууд түүхын ямар ехэ хубилгахы хүсэн болооб гэжэ совет хүнүүд ханалтатайгаар харана. Ангиин һаналаа нэгэдэлые бэхижүүлгын ба харилсаа холбоонОй замаар дабшадаг бүхы ороонуудай ажалшадта, аха дүү коммунис болон хүдэлмэришэнэй партинуудта эб найрамдалай ба социализмын түлөө тэмсэлдэнь эдэ суртал бодолнууд харгыень зааһан одон болоно.

ТАСС-ай түсхай корреспондентнүүд А. БЕЛИКОВ, Н. ЖЕЛЕЗНОВ, М. ЗАХАРЧУК, В. КУЛИКОВ, О. МОСКОВСКИЙ, В. ОВЧАРОВ, В. ПЕТРУНЯ УЛААН ТАЛМАЙ ДЭЭРЭҺЭЭ РЕПОРТАЖ ХЭБЭ.

БҮГЭДЭ АРАДАЙ ҺАЙНДЭР—БУРЯАД ОРОНДО

ГУСИНООЗЕРСК

Социалис революциин жабхаланта һайндэр шахтернууд болон энергетигүүдэй хотодо үнгэрбэ. Агуу Октябриин һайндэртэ зорюулагдаһан демонстрацие хотын һургуулинуудай болон 3-дахи ГПТУ-гай һурагшад эхилбэ. Ажалша коллективүүдэй жагсаалые оёдолой «Туяана» нэгэдэлэй Гусиноозерскын филиалай хүдэлмэрилэгшэд толгойлбо. Энэ коллектив түсэбһөө гадуур 167 мянган түхэригэй продукци худалдажа, продукци үйлэдбэрилхэ түсэбтэ даабарияа 102 процент дүүргэжэ амжаба. Филиалай 6 оёдолшон жэлэй даабари дүүргээ. Е. А. Пронина 1987 оной июль һарын тоосоогоор, Ф. И. Сутурина Р. Г. Бурюова хоёр ерэхэ жэлэй август һарын тоосоогоор ажаллана. Коллективэй колоннын жагсаалда А. В. Хилаловагай бригадынхид түрүүлэн гараа.

Республикын энергетигүүдэй алхаса бата найдамтай. «Востокэнергомонтаж» нэгэдэлэй Гусиноозерскэ управлениин коллектив түсэбтэ даабаринуудаа дүүргэхэһээ гадна, ажалай бүтээсые 4 процентээр дээшэлүүлжэ шадаа. Ажалай түрүүшүүл С. Н. Злыгостев, М. И. Давиденко, А. М. Носырин, В. Ф. Маркин гэгшэд һайндэрэй жагсаалые толгойлбо.

Гусиноозерскын ГРЭС-эй коллектив байгша оной декабриин 22-то нэгэдэхи блогой ябуулагдаһаар тэбхэр 10 жэлэй ой тэмдэглэхэнь. Энэ хугасаа соо тус коллектив 33 миллиардһаа дээшэ киловатт-час электрын элшэ хүсэ дамжуулаа. Дулаанай автоматикын цехэй коллектив (начальнигынь В. В. Лаштабек), станциин хүдэлмэришэд В. Б. Борисов, В. П. Кузнецов, Е. Г. Антонова, мүн бусад ажалай түрүүшүүл һайндэрые үндэр амжалтануудаар угтаба.

Холбоолжоной уурхайн коллектив Агуухэ Октябриин һайндэрые мүн лэ ажалай бэлэгүүдээр угтаа. Энэ жэлэй 10 һарын туршада тэдэнэр 2 миллион тонно нүүрһэ малтан абаһан байна. Уурхайн хүдэлмэришэд габшагай ажалаараа суурханхай. А. К. Шевченкын, Ф. Н. Бакшеевэй, С. В. Волковой, Ф. М. Мингалеевэй бригаданууд 1987 оной тоосоогоор хүдэлнэ.

ГРЭС-эй хоёрдохи ээлжээнэй барилгын хүдэлмэри эршэтэйгээр ябуулагдана. Г. Гантимуровай, С. Казанцевай, В. Ивановай, В. Самсоновой комсомол-залуушуулай бригадануудай гэшүүд габшагай ажалай жэшээ харуулна.

Сэлэнгын районой ажалшад һайндэрые ажалай бэлэгүүдээр угтаа. Гүрэндэ таряа, һү худалдаха энэ жэлэй түсэб үлүүлэн дүүргэгдэнхэй. Эндэ XX партсъездын, Карл Марксын нэрэмжэтэ болон «Эрдэм» колхозуудай, «Бестужевский» совхозой ажалшад ехэ хубитаяа энэ амжалтада оруулаа.

Н. ГАРМАЕВА,
КПСС-эй Гусиноозерскын горкомой парткабинедые даагша.

СЕВЕРОБАЙКАЛЬСК

Хойто-Байгалай районой ажалшад, БАМ-ай барилгашад, түмэр замшад, геологууд, загаһашад Агуухэ Октябриин 69 жэлэй ойн һайндэртэ зорюулан абаһан социалис уялгануудаа амжалтатайгаар дүүргэжэ, түүхэтэ һайндэрые ажалай бэлэгүүдтэйгээр угтаба. Жэшээлхэдэ, Октябриин Революциин орденто «Нижнеангарсктрансстрой» трестын коллектив арбан һарын даабариһаа гадуур миллион хахад түхэригэй барилга хэжэ, байрын гэрнүүдые, промышленна объектнүүдые олоор ашаглалгада тушааба.

Ленинскэ комсомолой нэрэмжэтэ Байгал-Амарай түмэр замай Северобайкальскын отделениин хүдэлмэришэд жэлэй эхинһээ эдэбхи үүсхэл гаргажа, социалис мүрысөөндэ эрхимлэнэ. Арбан һарын даабариһаа гадуур 100 мянган тонно ашаа түмэр харгыгаар зөөжэ, эрхим дүнгүүдые түйлаба. Түмэр замшадай түгеэлэгшэд Северобайкальск городой жагсаалые толгойлбо.

Ноябриин 7-ной үдэр 11 час. Гадаа сэлмэг дулаан. Һүр жабхаланта хүгжэм доро БАМ-ай барилгашад, түмэр замшад талмай дээгүүр хүхюун соготойгоор алхалан гараа. Социалис мүрысөөндэ эрхимлэһэн 708-дахи, 581-дэхи, 607-дохи СМП-нүүдэй, хүүргэ баридаг 52-дохи отрядай хүдэлмэришэд Улаан тугуудые, уряа лозунгнуудые намилзуулан алхалалдаба.

Нижнеангарск поселогой ажалшад һайндэрэй жагсаалда олоороо хабаадалсаба. «БАМтоннельстрой» управлениин хүдэлмэришэд һайндэрэй жагсаалые толгойлоо. Уоян, Кичера, Северомуйск, Янчукан поселогуудай ажалшад һайндэрэй жагсаалда олоороо хабаадаһан байна.

К. ЖАМЬЯНОВ,
манай корр.

ХЯАГТА

Ажалай болон революционно ехэ түүхэтэй, солотой Хяагта хотомнай һайндэрэйхеэр шэмэглэгдэнхэй, гэнтэ залуу болоһондол энэ үдэр үйлсэ гудамжануудаараа улаан тугуудые намилзуулан, соготой хүхюун хүгжэм дуунуудые зэдэлүүлэн байна.

Үглөөнэй арбан сагта хотын түбэй талмай дээрэ ажалшадай һайндэрэй жагсаал болохо, эндэхи предприяти, организаци, эмхи зургаануудай түлөөлэгшэд һубарин гаража байгаа. Байгша оной юһэн һарын дүнгөөр социалис мүрысөөндэ амжалта түйлаһан коллективүүд — «Бурводстрой» барилгын управлениин Хяагтын ПМК, һалбариингаа предприятинуудай дунда дэлгэрһэн бүхэсоюзна мүрысөөндэ илагша Хяагтын плавиковошпадай уурхайн, мүн хилээмэнэй, тоһоной заводуудай, ээрэлгэ-нэхэлгын фабрикын түлөөлэгшэд ажалшадай жагсаалые толгойлоо.

Коллектив бүхэнэй түрүү зэргэдэ ажалдаа шалгарһан эрхим хүнүүд ябана. Жэшээнь, «Бурводстройн» ПМК-гай бульдозерист Ф. А. Александров, ээрэлгэ-нэхэлгын фабрикын түрүүшүүл Л. Н. Колодина, Л. П. Яковенко, Хяагтын автотранспортна предприятиин жолоошон Т. Г. Паргачевский болон бусад ябалсаа.

Мүн энэ үдэр Хяранхы, Наушка поселогуудта ажалшадай һайндэрэй жагсаалнууд болоо.

Байгша ондо таряан болон мал ажалай продуктнуудые үйлэдбэрилхэ, гүрэндэ худалдаха талаар амжалтатайгаар ажаллажа байһан «Родина», «Заря», «Дружба» колхозуудта Алтайн, Хяагтын, Хүдэриин совхозуудта болон бусад ажахынуудта Агуу Октябриин һайндэр баяр ёһололой оршон байдалда үнгэрэгдөө.

Л. ЖАМБАЛТАРОВА,
КПСС-эй Хяагтын райкомой агитаци болон пропагандын таһагые даагша.

ЗАХААМИН

Районой түб — Закаменск хотын үйлсэнүүд һайндэрэйхеэр шэмэглэгдэнхэй. Агуухэ Октябриин социалис революциин 69 жэлэй ойдо зорюулагдаһан ажалшадай жагсаалай манлайда хотын эдир багашуулай түлөөлэгшэд—1-дэхи, 3-дахи, 2-дохи һургуулинуудай һурагшад ябана. Удаань тусхай мэргэжэлэй 14-дэхи училищиин һурагшад, тиигээд гүрэнэй эмхи зургаануудай түлөөлэгшэд ирагуу хүгжэм доро алхалнад. Ажалшадай жагсаалда районой түбэй больницын, Зэдын вольфрам-молибденэй комбинадай, Зэдын продснабай, Холтоһоной, Юнхэрэй руднигуудай болон бусад олон предприяти, эмхинүүдэй коллективүүд һубарин дабшана. Эдэнэй дунда «Закаменский» совхозой хүдэлмэришэд бии. Тус ажахын һаалишад жэлэй эхинһээ хойшо үнеэн бүриһөө 2000 килограмм һү абаа. Тиихэдэ суута һаалишад Екатерина Максимова, Валентина Мюллер гэгшэд үнеэн бүриһөө 2425—2624 килограмм һү һаажа, гурбан мянгатанай дунда батаар дабшана.

Энэ жэлдэ районой хүдөө ажахын хүдэлмэрилэгшэд һайндэрөө эрхим амжалтаар угтаа. Жэшээлбэл, районой олохон ажахынуудай коллективүүд мяха, һү үйлэдбэрилжэ, гүрэндэ худалдаха жэлэйнгээ түсэбые урагшатайгаар дүүргээ.

Арбан хоёрдохи табан жэлэй түрүүшын жэлэй эхинһээ эршэмтэйгээр ажаллаһан Дүтэлүүрэй, Енгорбойн, Цахирай совхозуудай малшад бэлэдхэлэй пунктда мяха тушааха, Санагын, Михайловкын, Енгорбойн совхозууд һү худалдаха даабаряа бэелүүлээ.

Һайндэрэй жагсаалда хабаадагшад парти, правительствынгаа хараалһан зорилгонуудые бодото дээрэнь бэелүүлхээр зэһэнхэй байһанаа элирхэйлэн харуулаа.

Н. ДАБАЛАЕВА,
партиин Захааминай райкомой пропаганда болон агитациин таһагые даагша.

ХЭЖЭНГЭ

Агуухэ Октябриин социалис революциин 69 жэлэй ойн баярта зорюулагдаһан митингдэ хүн зон олоорсо суглараа.

Арадай депутадуудай Хэжэнгын районно Соведэй гүйсэдкомой түрүүлэгшэ В. Г. Котов баяр ёһололой жагсаалые нээжэ, амаршалгын үгэ хэлэбэ. Эрхим коллективүүд болон түрүүшүүлэй нэрэ хүндэлэлдэ магтаалай һайн һайхан үгэнүүд хэлэгдээ. Жэшээнь, Чисаанын совхозой Булагай һү һаалиин фермын коллектив социалис мүрысөөндэ илажа, КПСС-эй райкомой болон арадай депутадуудай райсоведэй гүйсэдкомой дамжуулгын улаан вымпелдэ хүртөө. Хэжэнгын совхозой Гангын һү һаалиин фермын һаалишад хоёрдохи һуури эзэлээ. Ородой-Адагай МТФ-гэй һаалишан Р. Ц. Шойжилова («50 лет Октября» совхоз) октябрь һара соо үнеэн бүриһөө 213 килограмм һү һааһан алдартай. Булагай МТФ-гэй һаалишан Х. Д. Лубсандоржиева, «Первомайский» совхозой Вознесеновкын МТФ-гэй һаалишан Н. К. Вторушина гэгшэд ажалдаа эрхим жэшээ харуулна.

Районой промышленна предприятинууд продукци худалдаха түсэбөө 108 процентээр бэелүүлээ. Хүртэйн ЛПХ-гай, Хэжэнгын тоһоной заводой, заһабарилгын - транспортна предприятиин, ажалшадай ажаһуудал хангалгын управлениин коллективүүд мүрысөөнэй түрүү зэргэдэ дабшана. Тодорхойлбол, Агуухэ Октябриин һайндэрэй хүндэлэлдэ ажаһуудал хангалгын районой управлениин хүдэлмэрилэгшэд түсэбөө 121 процентдэ хүргэжэ шадаа гэхэ гү, али үгышье һаа түсэбһөө гадуур 56 мянган түхэригэй продукци худалдаа. Түрүү оёдолшод С. Д. Гончикова, Д. Ж. Санданова, гутал оёдог мастернууд С. П. Мясников, Б. Д. Нимаев гэгшэд амжалта түгэсөөр хүдэлдэг хүнүүд юм.

Агуухэ һайндэртэ зорюулагдаһан митинг, жагсаалнууд районой бусадшье тосхон, һууринуудта үнгэрэгдэбэ. Алдарта коммунарнуудай дурасхаалда зорюулагдаһан боксоор республиканска турнир Хэжэнгэдэ нээгдээ.

В. АЛЕКСЕЕВА,
КПСС-эй Хэжэнгын райкомой секретарь.

БАРГАЖАН

Агуухэ Октябрьда зорюулагдаһан уряа лозунгнууд, плакадууд, улаан тугууд түб һууринай гол үйлсэнүүд, талмайе һайндэрэйхеэр шэмэглэнхэй, намарай һэбшээн жабарта үлеэлгэн дайбана, ирагуу хүгжэм зэдэлнэ. Районой соёлой ордондо ажалша коллективүүдэй түлөөлэгшэд сугларжа, Октябриин мүндэлһэн үдэрые һайндэрлэбэ. Арадай депутадуудай районно Соведэй гүйсэдкомой түрүүлэгшэ В. Я. Махов элидхэл хэһэн, удаань концерт наадан дэлгэгдэһэн байна.

Байгша ондо районой ажахынуудай таряашад, малшад баян хэшэгтэйгээр һайндэрөө угтаба. Эдэнэр таряа, һү, мяха гүрэндэ тушааха жэлэйнгээ болон гурбадахи кварталай түсэбтэ даабаринуудые сүм дүүргэһэн тухай элидхээ һэн. Ажахынуудай дундаһаа Хилгэнын колхозой таряашад баян ургаса хуряажа, район соогоо түрүү һуури эзэлээ. Мүнөө Октябриин һайндэртэ зорюулагдаһан баяр ёһололой хүндэлэлдэ хүдөө ажахын түйлалтануудые гэршэлһэн тусхай выставкэ клуб соо эмхидхэгдэжэ, олоной үзэмжэдэ табигдаа. Эндэ һү һаалиин комплексын бэлдэһэн сагаан эдеэн, таряашадай ургуулһан арбай шэниисын мантан томо хоолостой боолто болоод огородой ургасын дээжэ табяатай.

Районой промышленна предприятинуудай дундаһаа Баргажанай леспромхоз үндэр бүтээсэтэ ажалаараа суурхажа ябадаг юм. Эдэнэр һайндэрэй хүндэлэлдэ ажалай ехэ тада жагсахадаа, Эхэ оронойнгоо барилганууд түсэбһөө гадуур хэдэн мянгаад кубометр модо бэлэглээ юм. Һайндэрэй баярай суглаан леспромхозой Соёлой ордондо, Гусихын, Журавлихиин модо бэлэдхэлэй участогуудай клубуудта үнгэргэгдэжэ, үйлэдбэриин түрүүшүүлдэ шан, бэлэгүүд сугларгашадтай альга ташалган доро барюулагдаа.

Районой бусад ажахы, предприяти, эмхи зургаануудта заншалта һайндэрэй баярай суглаанууд ехэ дэбжэлтын оршон байдалда үнгэрбэ.

В. ШАГДУРОВА,
КПСС-эй райкомой секретарь.

ХОРИ

Районой нютаг, һууринууд, илангаяа Хори тосхон гоё һайханаар, һайндэрэйхеэр шэмэглэгдэнхэй. Хаа хаанагүй уряа лозунгнууд харагдана. Аалихан һэбшээндэ улаан тугууд намилзажа, һүр жабхаланта хүгжэм зэдэлнэ.

Энэ үдэр районой түбтэ, ажахынуудта, предприяти болон эмхи зургаануудта Агуухэ Октябриин һайндэртэ зорюулагдаһан баярай суглаанууд болобо. Районой түбтэ болоһон суглаан дээрэ КПСС-эй райкомой секретарь Р. Т. Казазаев элидхэл хэжэ, байгша ондо районой ажалшадай түйлаһан амжалтанууд, шиидхэгдэхэ асуудалнууд дээрэ тогтоо.

Агуу Октябриин һайндэрые ажалай бэлэгүүдээр угтаха талаар дэлгэрһэн социалис мүрысөөндэ ажалша олон коллективүүд эрхим үрэ дүнгүүдые түйлаа. Жэшээнь, Хүрбын, Хасууртайн, Үдын, Хүлэй совхозуудай һү һаалиин фермэнүүдэй коллективүүд гүрэндэ һү худалдаха байгша онойнгоо түсэб дүүргэһэн тухайгаа мэдээсэбэ. Эдэ ажахынуудай габшагай ажалай ашаар район бүхыдөө гүрэндэ һү худалдаха энэ жэлэйнгээ даабари октябриин 25-да дүүргэһэн байна.

Тэрэшэлэн леспромхозуудай дундаһаа Дээдэ-Үдын леспромхозой коллектив продукци худалдаха гурбан кварталай түсэб 103,7 процент дүүргээд, урагшатай ажаллажа байнхай. Эндэхи жолоошод И. И. Арефьев, В. М. Угрюмов, Н. Ф. Ларионов гэгшэд 425 кубическа метр модо зөөжэ, даабаряа 180 процент дүүргэбэ. Тиихэдэ районой шубуунай инкубаторна станциин коллектив жэлһээ жэлдэ һайн үрэ дүнгүүдые түйлажа байдаг. Һаяхан тэдэнэр байгша оной 10 һарын түсэб үлүүлһэн тухайгаа элидхэбэ.

Иимэ жэшээнүүдые дурдаха болоо һаа олон. Районой ажалшад амжалтанууд тухайгаа мэдээсэхэдээ, түйлаһанаараа һанаагаа амархагүй, саашадаа бүри эршэмтэйгээр ажаллажа, байгша оной түсэбтэ даабаринуудые заатагүй дүүргэхэ, Шэнэ жэлые бата найдамтай үндэһэ һуури дээрэ эхилхэ байһанаа мэдүүлбэ.

Г. БАДМАЕВ,
манай корр.



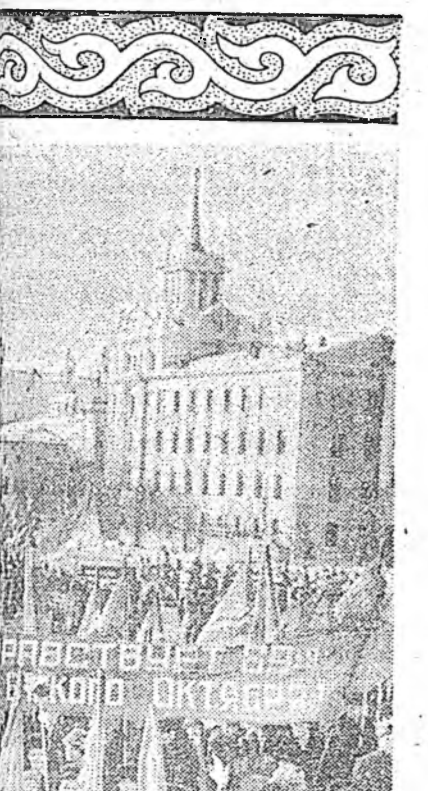


Республикымнай ажалшад Агуу Октябриин һайндэрые баярай оршон байдалда тэмдэглэбэ.

Д. АЛТАЕВАЙ фото.

...ЛЮЦИИН НАНГИН ХЭРЭГТЭ ТАНГАРИГЛАНАБДИ

(Улаан-Үдын Соведүүдэй талмай дээрэһээ хэгдэһэн репортаж)







ОКТЯБРЬҺАА эхилэйдэн гэжэ дэмы хэлэгдэдэггүй бэшэ. Он жэлнүүдэй ошохо тума холын тэрэ Октябриин гэрэл туяа манай сэдьхэлые улам бүри хурсаар сорьён хүлгүүлнэ.

Үгы даа, хүнгэн бэшэ һэн, олон түмэн жэлнүүдэй түүхые гэнсэтэ хубилгажархиһан тэрэ революци.

Үни үнгэрһэн үйлэ хэрэг бэшэ юм гү гэжэ заримшэгүй һанагдахал мэтэд. Тээд юундэ жэл бүри ноябриин эхин үдэрнүүдтэ сэсэг, хото, хүдөөгэймнай гудамжа, талмайнуудай улаан үнгөөр бүрхөөгдэхэтэй сэсэг, досоомнай дохолоод орхинобэ? Үргэн талаймнай мориндой табаран, һэмэ, жадануудай даршаан, бүхэнүүдэй һүрэхэ абяан һананда ородоггүй.

Ангиин дайсадта тэрэ һурдэмэ сэг бэлэй. «Сэгей суурян» гэһэн поэмэ соогоо Дондок Улзытуев энээн тухай нигэжэ бэшээ һэн:

Жабартай хүйтэн намарай
һүни
Жаһгын эхинэй эдэлшэтэр,
Забилжа һүүһэн боянай
Замбаа сайгаа
алдажархитар
нигэжэ хэншэбэ дүүлээ гэдэг:
Хабтагай ехэ дэлхэйе
Капиталаи юундэ дарладаг юм!
Хамтаараа орьёлон
бодохолди,
Хариумнай нэгэн —
сингэхэ!

Тингээд бүмбэрсэгэй зургаанай нэгэ хубида улаан засаг мандаһан түүхэтэй. Энээн тухай өөрдөмнай баһал нигэжэ дуулаһан байна:

Агнаг нарата юртэмсын
Алтанхан хүшүүтэ одоп юм.
Арадай засагы мандуулха
Агуу Ленинэй бодол юм.

Агуу багшымнай бодол жаран юһэн һубарха жэлнүүдтэ һэтэ харбажа, тэсэшэгүй хүндэ бэрхэшээлнүүдые дабаһан гэрээ. Мүнөөдэршье манай ангиин дайсадта гэрэлтүүлһэн сэг юм.

Үнэн хэрэгтэ харгы хододоо сэхэ дэрдэм байдаггүй. Далаад, нэгэ онуудай үүлшэлнүүд Совет оронойнай хүгжэлтые зарим тэды аалидуулбашье, КПСС-эй ЦК-гай апрелиин (1985 он) Пленумэй, КПСС-эй XXVII съездын бодолоор далижаһан араднай хурдадхалгын замда эрид зоримгойгоор гаража байнхай.

Хурдадхалгын хараа бодол хэдаа мүнөөшье Совет засагые һүнөөхэ гэһэн балмад зорилгоёо орхёогүй манай ангиин дайсадта эрид харюу болоно бшуу.

НОЯБРИИН 7-ной 9 час 55 минута. Буряадаймнай ниислэлэй Соведүүдэй талмай һайндэрэйхеэр шэмэглэгдэнхэй. Хайшаашье хараа һаа, улаан тугуудай намилзаан... Талмайн захаар ургадаг, огторгойтой номин хүхэ үнгэеэ буляалдаһан хасууринууд саһаар бүрхөөгдөө. Шэмэрүүн хүйтэн үдышье һаа, үбэлэй шэнжэ нилээд оронхой.

Правительственнэ ендэрэй хоёр захаар М. С. Горбачев түрүүтэй КПСС-эй ЦК-гай Политбюрогой гэшүүдэй дүрэ зурагууд тодхоотой.

«Бурятгеология» нэгэдэлэй байшангай нюур таладань хабтагар үргэн гурбан панно үлгэгдэнхэй. Тэгэн дунданьсь — СССР гүрэнэй һүлдэ тэмдэг болодог Герб. Тэрэнэй зүүн гартань — революциие ударидагша агуу Ленин, тээ доошоо добтолгодо ороһон хүдэлмэришэн, сэрэгшэ, матрос зураатай. Баруун тээгүүрнь — «КПСС-эй XXVII съезд», партиин шиидхэбэринүүдые бэелүүлхэбди» гээд бэшээтэй. Талмайн баруун захаар, Радиогой байшанһаа эхилээд, КПСС-эй обком хүрэтэр — аха дүү союзна республиканудай тугууд тэнгэри өөдэ дүүлиһэн нарин бахананууд дээрэ далбана. Талмай худар хараһан Соведүүдэй байшан дээрэ — түрэл республикымнай абаһан гурбан орден зураатай.

Ленинэй хүшөөгэй дэргэдэ улаан будеер, сэсэгүүдээр хэлаалагдаһан ногоон шэлбүүһэтэ гүрэлсөнүүдэ табхатай. Хүндэлэлэй хөрүүл зогсонхой.

Арбан сагай дүтэлэмсээр фанфаранууд абяан зэдэлжэ, «Агууехэ Октябриин Социалис революциин 69 жэлэй ой мандаха болтогой!» гэһэн уряа суурхатан соностоно. Кремлиин куранттар. Советскэ Союзай Гимн зэдэлбэ.

ЗАНШАЛТА ёһоор Улаан-Үдэ хотын ажалшадай жагсаалые эдир үетэн — һургуулинуудай һурагшад нээбэ. «Октябриин урда тээхи социалис мүрысөөндэ илаһан Советскэ районой һургуулинуудай багшанар болон һурагшадта амар мэндэ!» гэһэн амаршалга үндэнэй аглаг агаарые хаха зүсэн зэдэлнэ. Хэрюудань «Ура-аа!» гэһэн хонгёо дуунууд соргой дорюунаар дуулдана. Нёдондонойнь Октябриин хүндэлэлэй жагсаалые түгэсхэһэн Советскэ районой һургуулинууд байгша ондо түрүү зэргэдэ гаранхай.

Советскэ районой 617 багшанарай 26 хүниинь СССР-эй орден, медальнуудаар шагнагдаһан, 12-ынь хүндэтэ нэрэ зэргэтэй, 22 хүн арадай гэгээрэлэй отличнигууд болонхой. Һургуулинуудай пионернууд, комсомолшууд «Уренгой», «Миллион — Родинэ» гэһэн хэмжээ ябуулгануудта хабаадаа. Һурагшадай һургалай үнгэрэгшэ жэлдэ 2200 түхэриг эб найрамдалай сангай жасада оруулагдаа. Һургуулиин реформотой эхилэлдүүлэн, 33-дахи, 1-дэхи, 8-дахи, 44-дэхи һургуулинуудта, 2-дохи интернат-һургуулида ажалай һуралсалай кабинедүүд нээгдэнхэй. Һурагшадта үйлэдбэриин ажал хүүлэхын тула базова предприятинуудта 213 хүдэлмэриин газар бии болгогдоо. Тэдэнэй һуралсалда 14 мастер-һургагша хүмүүжүүлэгшээр хабаадуулагдаа. Үнгэрэгшэ зунай нэгэ мянга түхэй хүүбүүд ажалай ба амаралтын лагерьта гү, али үйлэдбэри дээрэ хүдэлөө. «Информатика болон тоолон тооцохолгын техника» гэһэн шэнэ курсын бии болоһониие дашарамдуулан, 1-дэхи, 38-дахи, 37-дохи һургуулинуудта, 2-дохи интернадта компьютеризациин кабинедүүл хүдэлжэ захалаа.

Советскэ районой һургуулинуудтай нэгэ доро гараһан Железнодорожно районой һургуулинуудта бэелүүлэгдэһэн эрхим хэрэгүүд үсөөн бэшэ. Компьютеризацида һурагшадые хабаадуулха зорилготойгоор 27-дохи, 36-дахи, 14-дэхи һургуулинуудта тусхай кабинедүүд түхеэрэгдэжэ, хүүгэдые ехэтэ һонирхуулна. Ажалай һуралсалда эндэ мүн лэ горитой анхарал хандуулагдана. Тиин авиационно заводой захиһаар 36-дахи һургуулиин ахалагша классайхид детальнуудые бүтээдэг болонхой. Юрэнхыдөө, Загорск поселогой һургуулинууд заводой буридэлдэ абтажа, цехүүдэй түсэбүүд соо тэдэнэй хүдэлмэри хараалагдадаг гэшэ. Энэнь ехэ һайшаалтай. Үнгэрэгшэ һуралсалай жэлдэ районой 943 һурагшад 141 мянган хэрэгсэл бүтээжэ, 121 мянган түхэригэй хүдэлмэри дүүргэһэнэй түлөө 16900 түхэригэй салин хүлһэ абаа.

Эдиршүүлые харахада, урматай даа. Сэмсэгэр гоё бэетэйнүүд. Үглөөнэй жабарта улайлдашаһан хасарнүүдынь ендэр дээрэ зогсогшодой нюдэ баясуулна. Эдэниие харахадаа, «ганса̄л дайн бү болоһой» гэһэн бодол ухаанда ээлүүдгүй ороодхино.

Удаань Октябрьска районой һургуулинууд талмайн урда захаһаа бии болобо. «Арадай гэгээрэлэй хүдэлмэрилэгшэд, эрдэм-техникын дэбжэлтэдэ оруулдаг хубитаяа арьбадхагты! Олондо ашагтай ажалда һурагшадые дурлуулагты!» гэһэн уряа зэдэлнэ. Энэ талаараа шье гэбэл, Октябрьска районой һургуулинуудай коллективүүд бусадһаа дутаагүй. Байгша ондо 8-дахи классуудта һурадаг 757 һурагша тусхай мэргэжэлнүүдые шудалжа захалаа. Базова предприятинуудай тэдэнэй хэрэглэмжэдэ 537 хүдэлмэриин газар гаргажа үгөө.

Эрхим багшанар тус район соо олон. РСФСР-эй — 10, Буряадай АССР-эй 11 габьяата багша, РСФСР-эй арадай гэгээрэлэй 88 отличник тоологдоно.

Һаяшаг газетэнүүдтэ 35-дахи һургуулиин директор Мария Логовна Шунковада Ленинэй орден олгоһон тухай Указ уншаа һэмди. Тэрэнэй хүтэлбэрилдэг һургуули 12 жэлэй туршада район соогоо түрүү һууриһа алданагүй. Тиимэһээ энэшье жагсаалай үедэ районойнгоо һургуулинуудай манлайда дабшаһаниинь огтошье гайхалгүй. Удаань 45-дахи, 25-дахи, 20-дохи, 29-дэхи, 19-дэхи һургуулинууд ендэрэй хажуугаар үнгэрнэ.

Һүр жабхаланта хүгжэмэй шэнэ эршэ абаһандал, бүри соргой дорюунаар зэдэлшэхэдэ, «Профтехобразование» гэһэн мантан томо үзэгүүдые урдаа бариһан залуушуул харагдашаба. Техническэ мэргэжэл олгодог һуралсалай талаар гүрэнэй комитедэй хүтэлбэрилэгшэдэй удаа 90 хүнһөө бүридэһэн һурагшадай духовой оркестр омогтой аялга наадаһаар гараба. Талмай дээгүүр 400 тугшад жэгдээр алхална. Тэдэнэй хойноһоо индустриально-педагогическа техникумэй, ниислэл хотын техническэ мэргэжэлэй бусад училищинуудай һурагшад үнгэрнэ. Тэдэнэр гартаа союзна республиканудай тугуудые, партиин Политбюрогой гэшүүдэй портредүүдые баринхай. Лозунгнууд дээрэнь «ВЛКСМ-эй XX съездые нэрэтэй солотойгоор, угтая!» «КПСС-эй XXVII съездын ленинскэ хараа шэглэлээр — коммунис байгуулалтын болон эб найрамдалай замаар дабшая!» гэжэ бэшээтэй. Ерээдүйн хүдэлмэришэдэй мүнөөдэр бэелүүлһэн хэрэгүүдынь олон. Һайндэрэй урда тээ ноябриин 4-дэ, Татаурово станциин 28-дахи СПТУ-гай һурагшад дайшалхы болон ажалай алдар солын газарнуудаар хоёр үдэрэй аяншалгада гаража ерээ һэн. Техническэ мэргэжэл олгодог һуралсалай комитедэй колонные 250 спортсменүүд түгэсхэбэ.

БАЯРАЙ хүгжэм эршээ нэмэһээр. Ербановай, Ленинэй гудамжануудаар жагсаалшадай шэнэ колоннонууд талмай тээшэ дүтэлжэ, хоёр бүлэг болон хубаараад гарана.

«Агуу Октябриин хүндэлэлдэ зорюулагдаһан город соохи социалис мүрысөөндэ илаһан Октябрьска районой ажалшадта амар мэндэ!» гэжэ дикторэй соносхохонь дуулдана. Районой эмблемэтэй автомашинын хойноһоо һайндэрэйхеэр шэмэглэгдэһэн үшөө хэдэн машина, тугшадай бүлэгүүд үнгэрнэ.

Байгша оной 9 һарын дүнгөөр Октябрьска район город соогоо түрүү һуури эзэлээ юм. Нёдондонойшье Октябриин жагсаалда, байгша онойшье Майн һайндэртэ энэ район түрүү зэргэдэ дабшаха эрхээ үнэн сэхэ ажалаараа батадхаһан гэшэ. Энэ удаа район продукци худалдаха юһэн һарынгаа түсэбые 100,9 процент, ажалай бүтээсын — 102,6 процент, мүн социалис уялгануудаашье дүүргэһэн байна. Энээнэй түлөө тус районой КПСС-эй горкомой, арадай депутадуудай горсоведэй гүйсэдкомой дамжуулгын Улаан туг барюулагдаа.

Жагсаалай түрүү зэргэдэ Ленинскэ комсомолой нэрэмжэтэ Улаан-Үдын нарин сэмбын комбинадай коллектив батаар алхална. Энэ коллективэй найдамтай алхаса бүгэдэндэ мэдээжэ. Комбинадай ажалшад бүри жараад, далаад онуудһаа захалжа абаһан эршээ һуладуулнагүй. Октябриин хүндэлэлэй мүрысөөндэ Улаан-Үдын сэмбэ нэхэгшэд район, город, республика соогоошье түрүүлээ. Мүн 3 һарын дүнгөөр предприяти РСФСР-эй Текстильнэ промышленностиин министерствын 3-дахи мүнгэн шанда хүртөө. Арбан һарын дүнгүүдшье урагшатай. Продукци эльгээхэ түсэб 100 процент дүүргэгдэе. Түсэбөөр хараалагдаһан 4,6 процентын орондо ажалай бүтээсэ жэлэй эхинһээ 6,3 процентээр нэмээ. 66 хүн жэлэйнгээ даабаринуудые болзорһоо урид бэелүүлээ. Тэдэнэй дунда утаһа ээрэгшэ Т. М. Шолонова, һамналгын аппарадай оператор Т. В. Данчинова болон бусад ороно.

Удаань мяханай комбинадай, БМДК-гай, «Забайкаллес» нэгэдэлэй РСУ-гай, хилээмэнэй продуктнуудай болон һүнэй комбинадуудай коллективүүд үнгэрнэ.

Октябрьска районой городой барилгын эгээл томо эмхинүүд оршодог. Главбурятстройн барилгашадай коллективүүд талмай дээрэ гарана. Барилгые оньһожоруулгын 1-дэхи управлениин коллективтэ III кварталай дүнгөөр партиин обкомой, республикын Министрнүүдэй Соведэй, профсоюзуудай Соведэй, ВЛКСМ-эй обкомой хамтын тогтоолоор нэгэдэхи һуури олгогдожо, дамжуулгын Улаан туг барюулагдаа бэлэй. Управлениин барилгашад барилга-хабсаралгын хүдэлмэриин 10 һарын түсэбые 101,2 процент дүүргээ гэхэ гү, али түсэбһөө гадуур 50 мянган түхэригэй хүдэлмэри хээ.

Гэхэ зуура барилгын эмхинүүдэй партийна организацинууд хүдэлмэриинь һаатуулдаг дутуу дунданuудые усадхалга дээрэ оролдолгоёо элсүүлнэ. Юундэб гэхэдэ, тэдэнэй олонхинь түсэбүүдээ дүүргээгүй ха юм.

Тэдэнэй һүүлээр коммунальна ажахын предприятинуудай коллективүүд ендэрэй урдуур үнгэрнэ. Энэ бүлэг соо шалгараа гэбэл, «Бурятккоммунэнерго» нэгэдэлэй коллектив электрын эльшэ түсэ үйлэдбэрилхэ түсэбөө 104,5 процент дүүргэһэнэй түлөө партиин горкомой, арадай депутадуудай горсоведэй гүйсэдкомой дамжуулгын Улаан тугта хүртэһэн байна.

Районой колонныы һүүл дахан, СССР-эй АН-ай СО-гой Буряадай филиалай, Зүүн-Сибириин соёлой институдай, Элүүрые хамгаалгын министерствын эмхи зургаануудай коллективүүд маршын һүртэй дорюун хүгжэм доро «Ура-аа!» хашхаралдан, улаан туг, лозунгнуудаа далбан гарана. Медучилищиин, механико-технологическа, хүдөө ажахын, тоололго оньһожоруулгын, хэлхээ холбооной техникумүүдэй һурагшад болон багшанарай үнгэрхэдэ, «Агуу Октябрь мандаха болтогой!», «Ленинскэ комсомолдо — алдар соло!» гэһэн уряанууд талмай дээгүүр эбхэрэн дуулдана.

ГОРОДОЙМНАЙ эгээл томо, промышленна болохо Железнодорожно районой колоннонууд «Байгал» гостиницаһаа наашаа годирон, ендэр тээшэ шэглэбэ. Октябриин революциин агуу вождь В. И. Ленинэй портредые урдаһааань, хойноһоонь үдэшэһэн 140—140 тугшан сэмсэгэрээр гэшхэлэн гарана. Һайндэрэйхеэр гоёогдоһон хоёр автомашина аргаахаһаар ябана. Нэгэниинь — «Хурдадхалга, шанар, журам», нүгөөдэнь — «КПСС-эй XXVII съездын шиидхэбэринүүдые дүүргэебди!» гэһэн уряа бэшэгүүдээр шэмэглэгдэнхэй.

«Город, район соогоо Октябриин урда тээхи мүрысөөндэ эрхимлэһэн Ленинэй орденто локомотив-вагон хабсаралгын заводой коллективтэ амар мэндэ!» гэһэн уряа, «Ура» хашхараантай дабхасалдан, сууряаташаба. Буряад ороной гигант продукци худалдаха 9 һарынгаа түсэбые 103,4 процент, ажалай бүтээсээр — 108,7, хэлсээтэ уялгануудаа 100 процент бэелүүлээ. Мүнөө энэ завод һэльбэн шэнэдхэлгын шухала шатада гаранхай. Тэрэнэй түгэсхэгдэхэдэ үйлэдбэриинь хэмжээн 2,4 дахин нэмэжэ, тэрэ БАМ-ай локомотивуудые заһабарилгын гол баазань болохо юм. Продукциин шанар дээшэлүүлхэ хэрэгтэ эндэ саг үргэлжын анхарал хандуулдаг байна. Мүнөө предприятиин 30 хүдэлмэришэд хубиин тамгатай продукци гаргаха эрхэдэ хүртөө.

Хойноһоонь хүүргын түмэр хэрэгсэлнүүдэй заводой коллективэй ажалшад омогтойгоор алхамаа татана. Энэньшье ойлгосотой. Юундэб гэхэдэ, тус предприяти 10 һарынгаа түсэбые бүхы дүнгүүдээр дүүргээ бшуу.

Буряад оронаймнай эгээл томо промышленна предприятинууд гаража байна гээшэ. Республикын хүдэлмэришэн ангиин горитой хубинь энэ район соо ажалладаг. Авиазаводой, түмэр замай Улаан-Үдын отделениин, локомотивна депогой, прибор бүтээлгын нэгэдэлэй, «Теплоприбор», киномеханическа заводуудай, «Бурятэнерго» нэгэдэлэй коллективүүд талмай дээгүүр үнгэрнэ.

Саанаһаань алтан тарянай хоолос, үхэр, хонидые зураһан гаршагтай колонно харагдашаба. «Госагропромой коллективүүдтэ һайндэрэй амаршалга!» гэһэн үгэнүүд ханхинана. Байгша ондо республикымнай ажахынууд 80 мянган тонно орооһо гүрэндэ тушаажа, даабаряа сум дүүргээ. Эхилээд байһан малай үбэлжэлгын эрхэ байдалда хүдөөгэймнай ажалшад үнеэн бүриһөө байгша ондо 2000 килограмм һү һаахын түлөө тэмсэнэ.

Энэ жагсаалай үедэшье манай ороной һүр хүсэнэй эшэ үндэһэн болодог хүдэлмэришэн ангиин болон таряашадай эбдэршэгүй бата холбоон эли тодоор харагдаба. Энэ үнгэржэ байгаа Железнодорожно районой предприятинууд республикын олон районуудтай заншалта харилсаа холбоонуудые тогтоонхой. Эдэ харилсаануудаа улам саашадань хүгжөөхые, хүдэлмэришэн ангиин, таряашадай холбоое улам батадхахые уряалһан лозунг, транспарантнууд жагсаалшадай дээгүүр олоор харагдана.

СОВЕТСКЭ районой ажалшад талмай дээрэ гаража захалба. Эхиндэнь спортивна костюмуудые үмдэһэн 100 басагад В. И. Ленинэй портредые үдэшэлсэнэ. Машина дээрэ зогсоһон «Октябрьда — алдар соло!» гэһэн зүжэглэмэл бүлэг ендэр дээрэ байгшадые һонирхуулна.

«КПСС-эй XXVII съезд» гэһэн томо гаршагтай машинын хойноһоо улаан лентэнүүдые мүрөө дээгүүрээ нэмэриһэн, энгэртээ улаан гвоздикануудые хадаһан үйлэдбэриин 200 габшагайшуул жэгдээр алхална.

Тугшадай бүлэгэй удаа ажалша коллективүүд харагдаба. Партиин политикые дэмжэһэн лозунгнуудые, улаан тугуудые, КПСС-эй Политбюрогой гэшүүдэй портредүүдые баринхайнууд жагсаалшад республикынгаа хүтэлбэрилэгшэдые амаршалан гарана:

«Һайндэрэй урда тээхи район доторой социалис мүрысөөндэ илаһан шэлэй заводой коллективые халуунаар амаршалнабди» гэжэ талмай дээгүүр соностоно. Һаяын жэлнүүдтэ түрүү зэргэдэ үсөөн гараһан шэлэй заводойхид урматайгаар, соггой хүхюунээр, энеэбхилэлдэн гарана. Буряад ороноймнай түрүүшын предприятинуудай нэгэн — шэлэй заводой амжалтада булта баяртайбди.

— Амжалтанууд тухай хөөрэхэнь хэзээшье зохид юм ааб даа, — гэжэ һайндэрэй урдахана заводой директор А. И. Богданов намтай хөөрэлдэхэдөө, хэлээ һэн. — Жэлэйнгээ графигые 20-ёод үдэрөөр уридланхайбди. Декабриин арбаадаар жэлэйнгээ түсэбые лаб дүүргэхэ байһандаа маргалагүйбди. Энэ һайндэрэй үнгэрэмсээр, ноябриин 10-да экспортдэ эльгээхэ продукциин түсэб дүүргэхэмнай. Үргэн хэрэглэлэй эд бараагаар-шье даабаримнай дүүрүүтэй.

«Заводой ажалшад! Ажалай бүтээсые үсэд нэтэрүүгээр дээшэлүүлэгты, тиихын тула бии байһан бүхы нөөсэнүүдээ элсүүлэгты!» гэжэ дикторэй коллективэй һүүлшын бүлэгтэ хандахадань, булта нэгэ хүн мэтээр «Ура» хашхаржа, лозунг, тугуудынь хараа байса урагшаа даб гэһэн мэтээр һалхинда далбашаба.

Судна бүтээлгын завод һүүлэй үедэ ходо эрхимлэжэ гарадаг аад, мүнөө шэлэй заводто түрүү һуурияа үгэхэ баатай болоо. Гэбэшье энэ коллектив эршээ алдахагүй байха. Продукциин хэмжээ дээшэлүүлхын хажуугаар эндэ шанарые дээшэлүүлхын тула ехэ оролдолго гаргадаг гээшэ. Тэдэнэй гарадаг «Кижи» гэжэ ашаанай теплоход СССР-эй ВНДХ-гай нэгэ мүнгэн болон хоёр бронзо медальда хүртэһэн байна. Нёдондоной эсэстэ шэнэ теплоходто Гүрэнэй шанарай тэмдэг олгогдоо бэлэй.

Харин үргэн хэрэглэлэй эд бараа үйлэдбэрилгөөр судна бүтээгшэд һайндэрэй урдахи мүрысөөнэй дүнгөөр республика соогоо эрхимлээ.

Авиапредприятиин, «Туяана» нэгэдэлэй коллективүүд жэгдээр гэшхэлнэ. Мүнөөшье «Туяана» нэгэдэл город соогоо хоёрдохи һуурида гараа.

Жагсаалшадай зэргэнүүд талмайн зүүн-баруун-урда буланһаа, «урдан» орожо, нэгэдэлнүүд, боро асфальт хушалта дээгүүр долгидоо туужал, туужал байна. Бишыхан үхибүүд нэгэ гартаа үнгэ бүриин шаарнуудые баринхай, нүгөө гараараа эхэ, эсэгэһээ шагтагалагданхай гү, али эсэгынгээ мүр дээрэ гаранхай, иишэ-тиишээ хараашалан налайлдана.

Тугуудай торгон урасхал, намилзаан, һүртэ дорюун маршнуудай абяан. «Совет искусствада — алдар соло!» гэһэн уряа соностоно. Энэмнай Соёлой министерствын эмхи зургаанууд гаража эхилээ гэшэ. Мүнөө тэдэнэр булта һарын эсэс багта болохо Буряадай АССР-эй соёлой, хүдэлмэрилэгшэдэй V съездэ бэлдэжэ байнхай.

Хэлхээ холбооной управлениин, «Электромашина» заводой, Зүүн-Сибириин технологическа институдуудай студентнэр, багшанар, «Бурятгеология» нэгэдэлэй, худалдаа наймаанай, педучилищиин, техникумүүдэй коллективүүд зэлэ татан гарана.

Хэды олон коллективүүдэй үнгэрбэшье, булта өөрын онсо шэнжэтэй, хурдадхалгын үедэ дүүргэхэ өөрын зорилготой.

* * *

ОКТЯБРИИН хэрэг мүнөөдэрэймнай ажалаар үргэлжэлүүлэгдэнэ гэһэн тобшолол Агууехэ Октябриин 69 жэлэй ойдо зорюулагдаһан Улаан-Үдын ажалшадай жагсаалай дүүрэһэн хойно хэхээр бшуу. Ленинэй хэрэгтэ үнэн сэхэ байхань хүнгэн бэшэ. Совет хүнүүдэй үе бүхэн Октябриин хараа бодолдо, Ленинэй хэрэгтэ шэнэ, өөрын зүргэ гаргажа ерэдэг.

Агуу вождиин даабаряар имагтал арад түмэнэй ухаан бодолдо, асари хүсэндэ этигэжэ, ажалша зоной эдэбхи үүсхэлые бадаруулжа болохо.

КПСС-эй XXVII съездын хараалһан хурдадхалгын хараа бодолые бэелүүлхын тула нэн түрүүн эб найрамдал хэрэгтэй. «СССР — эб найрамдалай түшэг тулгуури», «Демократи болон социализм таһаршагүй холбоотой» гэһэн гаршагуудтай автомашинануудые үдэшэн, гартаа тугуудые бариһан хүбүүд, басагад һайндэрэй жагсаалые түгэсхэнэ.

Гурбан орденто Буряадай республикын ниислэл хотын ажалшадай жагсаал хүдэлмэришэн ангиин, колхозно таряашадай болон арадай интеллигенциин Октябриин революциин нангин хэрэгтэ үнэн сэхэ байһые, саашадаашье үнэн сэхэ байхаяа зүрхэ сэдьхэлээ тангариглажа байһые эли тодоор үшөө дахин харуулжа үгөө.

Н. БАДМАРИНЧИНОВ,
С. БАЛДУЕВ,
Д. АЛТАЕВ,
манай тусхай корр.







НОЯБРИИН 10 — СОВЕТ МИЛИЦИИН ҮДЭР

ОЛОНОЙ ХҮСЭНДЭ ТҮШЭГЛЭХЭ

Совет милициин хүдэлмэрилэгшэд бүхы совет арадтая хамта 69 жэлэйнгээ ойе политическэ ба ажалай ехэ дэбжэлтын оршон байдалда угтажа байна. Энэ дэбжэлтэмнай КПСС-эй XXVII съездын, партиин ЦК-гэй июниин (1986 он) Пленумэй шиидхэбэринүүдһээ эшэ үндэһэтэй.

Социалис орон Агуу Октябриин 69 жэлэй ойе экономическа, социальна болон соёлой талаар гайхамшаг ехэ амжалтануудтайгаар угтаба. Советскэ Союзай нэрэ хүндэ үндэр хэмжээндэ үргэгдэнхэй. Эб нэйрамдал болон дэлхэйн арадуудай хоорондохи хэни барисаае бэхижүүлхын тула, американ империализм түрүүтэй термоядерна дай үүсхэгшэдэй урдаһаа үсэд шангаар тэмсэдэг бүхы хүсэнүүдэй манлайда ябана ха юм.

Партиин XXVII съездын хараалһан ороной социально-экономическа хүгжэлтые хурдадхаха, общественные шэнэлхэн, хубилгаха зорилгонууд социалис демократиие гүнзэгырүүлгэтэй, хуули ёһо ба ниитын гурим наринаар сахилгатай нягта холбоотой гэжэ тэмдэглэхэ хэрэгтэй. Хуули ёһо, ниитын гурим сахихын түлөө тэмсэлэй түрүүшын зэргэдэ дотоодын хэрэгүүдэй органуудай хүдэлмэрилэгшэд жагсанхай.

Совет милици — Агуу Октябряар бии болгогдоһон юм. Тэрэниие В. И. Ленин эмхидхэн байгуулһан түүхэтэй. Хаанта засагай унахаһаа холо урид В. И. Ленин социалис революциин стратеги зохёон табижа байха үедөө милици «бодото бүгэдэ арадай» зэбсэгтэ хүсэн, тиимэһээ тэрэ ажалша арадай аша туһые, революциин түйлалтануудые хамгаалжа байха ёһотой гэжэ заадаг һэн.

Манай парти ороной социально-экономическа хүгжэлтые хурдадхаха зорилго урдаа табихадаа, социалис гүрэнэй политическэ системэ бэхижүүлхэ, ниитын ажабайдалда социалис хуули сахилгые хэлбэришэгүйгөөр бэелүүлхэ хэрэгтэй гэжэ хараална.

Общество дотороо демократи үргэдхэхэ, засагай зургаануудай хүдэлмэриин дүнгүүдые олондо соносхохо, хүн зоной эрилтэ хэрэглэмжэнүүдтэ улам ехэ анхарал хандуулха шэглэл совет милициин хүдэлмэрилэгшэдэй урда шэнэ зорилгонуудые табина. Иимэ эрхэ байдалда хүнэй бүдүүлиг хэрэг хэндэхэ, социалис хуули эбдэхэ ябадалнуудтай үсэд тэмсэхэ хэрэгтэй байна.

Совет дотоодын хэрэгүүдэй органуудай хүдэлмэрилэгшэд КПСС-эй XXVII съездын шиидхэбэринүүдые, партии болон правительствын гаргаһан архидалга болон алкоголизмые зайсуулхэ, ажал хэнгүй олзо олохо ябадалтай тэмсэл шангадхаха талаар хэмжээнүүдые бодото дээрэнь бэелүүлэн, зарим тэды һэйн дүнгүүдые түйлаһан байна. Тодорхойлон хэлэбэл, һогтуугаар гэмтэ ябадал, үйлсэнүүдтэ, олоной газарта хулиган ябадал гаргаха ушарнууд үсөөрөө. Социалис зөөри үрихэ, үбэршэлхэ ябадалтай тэмсэл шангадаа гэжэ хэлэлтэй.

Милициин хүдэлмэрилэгшэдэй урдахи зорилгонууд үргэн ба олон янзын гэжэ тэмдэглэе. Тэдэнэр үдэр һүни орёо даабаринуудые дүүргэжэ байдаг юм. Уголовно бэдэрэлгын, социалис зөөри хулгайлагшадтай тэмсэдэг таһагэй, гүрэнэй автоинспекциин хүдэлмэрилэгшэд, гал түймэрһөө хамгаалагшад — бултадаа совет хүнэй амгалан тайбан байдал сахин хамгаалдаг гээшэ. Милициин хүдэлмэрилэгшэ урдаа табиһан зорилгоёо амжалтатайгаар дүүргэхын тула эрэлхэг зоригтой, журам һайнтай, һэргылэмжэтэй, тохёолдоһон байдалые түргэноөр сэгнээд, зүб шиидхэбэри абадаг байха уялгатай.

Республикын дотоодын хэрэгүүдэй органуудай хүдэлмэрилэгшэдэй зүгһөө өөрынгөө албата уялгануудые үнэн сэхээр, эрхим һайнаар дүүргэдэг хүнүүд тухай олон жэшээнүүдые дурдажа болохоор юм. Тодорхойлон хэлэбэл, Прибайкалиин районой дотоодын хэрэгүүдэй таһагай ахалагша участково инспектор П. П. Дорофеев, Улаан-Үдын Советскэ районой участково инспектор В. Н. Никитин, Хойто-Байгалай районой дотоодын хэрэгүүдэй таһагай мүрдэгшэ В. Ш. Богданова, Загарайн районой ОВД-гэй подразделениин командир И. А. Матвеев, милициин жолоошон А. П. Федосеев болон бусад эрхимүүдэй тоодо оролсоно.

Һүүлэй жэлнүүдтэ ажалша коллективүүдэй, комсомолой обком болон райкомуудай зуурашалгаар олон зуун залуу хүнүүд милициин хүдэлмэридэ абтаа. Дотоодын хэрэгүүдэй органуудта хүдэлдэг хүнүүдэй хахадынь 30 наһа хүрөөгүй залуушуул болоно.

Манай парти болон правительство дотоодын хэрэгүүдэй органуудай хүдэлмэриин шанар, ашаг үрэ дээшэлүүлхэ, политическэ талаараа бэлэдхэлыень һайжаруулха, хуулиин ба социальна үнэн зүб байлгын ёһо гуримуудые наринаар сахиха, ажалша коллективүүдэй, арад зонтой харилсаа холбоогоо улам бэхижүүлхэ эрилтэ табина. Ушар тиимэһээ хуули эбдэхэ ябадалнуудые һэргылхэ, тиимэ ябадалнуудай ушар шалтагаануудые элирүүлхэ хэрэгтэ ажал ябуулгаяа зорюулха ёһотойбди. Гэмтэ ябадал гаргагшад элирүүлэгдэжэ, заатагүй хэһээгдэхэ ёһотой байха юм.

Парти болон правительствын шиидхэбэринүүд соо ажал хэнгүй олзо олохо, гүрэнэй зөөри хулгайлха ябадалтай тэмсэл шангадхаха, манай общестын хүгжэлтэдэ һаад тойбо ушаруулагшадтай шангаар тэмсэхэ, энэ хэрэгтэ олониитын хүсые, тэдэнэй һанал бодолые зүбөөр хэрэглэхэ шухала гэжэ заадаг байна. Энээнһээ уламжалан, бидэнэр хүдэлмэриингөө онол аргануудые наринжуулха ёһотойбди.

1983 ондо түрүүшынхиеэ бии болгогдоһон Дотоодын хэрэгүүдэй министерствын политорганууд милициин бүхы хүдэлмэрилэгшэдые эдэ зорилгонуудые бэелүүлхэ хэрэгтэ элсүүлхэ уялгатай. Гурбан жэл ехэ саг бэшэшье һаа, энэ хугасаа соо милициин хүдэлмэрилэгшэдэй дунда ябуулһан хүмүүжүүлхы хүдэлмэриин үрэ дүн харагдажа эхилээ: албанай уялга дүүргэхын түлөө харюусалга дээшэлээ, хүдэлмэриинь шанар һайжараа.

Кадрнуудай политическэ бэлэдхэлэй гол шэглэлнүүдые тодорхойлходоо, милициин политическэ органууд үнгэрһэн онуудай алдарта үг заншалда түшэглэдэг байна. Энэ хэрэгтэмнай ветерануудтай уулзалганууд ехэ туһа хүргэнэ. Дүй дүршэл ехэтэй хүдэлмэрилэгшэд наһанайнгаа амаралтада гарабашье, залуу хүдэлмэрилэгшэдые хүмүүжүүлгын ехэ хүдэлмэри ябуулдаг юм. Мүнөө ажаллажа байгшад ажал болон дайнай ветерануудаа мартадаггүй. Бидэ мүнөө Ф. И. Павлов, 1918 онһоо партиин гэшүүн И. Ф. Ченкиров, С. П. Солощенко, М. И. Чувыров, Б. С. Сангадиев, Д. С. Дементьев болон бусадаар омогорхон дурдадагбди.

Милициин хүдэлмэрилэгшэдэй түрүүшын туһалагшад һаймдаг мүн болоно. Ниитын гурим сахиха хэрэгтэ ажалшадай улам үргэнөөр хабаадалга амжалтымнай шухала нүхэсэл болодог байна. Манай республика соохи арадай һайн дуранай 1758 дружинада мүнөө 50 мянга гаран дружиннигууд тоологдоно. Арадай һайн дуранай дружинануудай үүргэ ба туһаламжа жэл бүри улам үргэдэжэ байнхай. Тиихэдэ гурим сахилгын ниитын 182 пункт хүдэлнэ. Эдэ пунктнуудай ниитын соведүүд участково инспекторнүүдтэй, базова предприятинуудай партийна организацинуудтай хамта хуули эбдэхэ ябадалнуудтай тэмсэхэ талаар ехэ хүдэлмэри ябуулдаг болоо. Жэшээлхэдэ, Буряадай мебельно-модо болбосоруулгын комбинадай микрорайоной ниитын совет хүдэлмэриеэ һайнаар ябуулна. Тиигэжэ тус микрорайондо ниитын гурим, журам заршам һайжаруулагдаа.

Олонниитын хүсэндэ түшэглэжэ, милициин хүдэлмэрилэгшэдэй харюусалга дээшэлүүлһэнэй ашаар саашадаашье гэмтэ ябадал гаргаха ушарнуудтай тэмсэлээ урагшатайгаар ябуулха хүсэлэнтэйбди.

Социалис хуули наринаар сахиха гээшэ манай обществын хүгжэлтын шухала эрилтэ болоно. Журам ба гурим хаа хаанагүй һайжаруулбал, совет оронойнгоо экономикые амжалтатайгаар хүгжөөхэ арга олдохо байна бшуу.

КПСС-эй XXVII съездын түүхэтэ шиидхэбэринүүдые бэелүүлэн, дотоодын хэрэгүүдэй органуудай бүхы хүдэлмэрилэгшэд урдаа табиһан зорилгонуудаа жэншэдгүй бэелүүлхын тула бүхы хүсэеэ элсүүлэн ажаллаха байна.

В. ПЕРЕВАЛОВ,
Буряадай АССР-эй Дотоодын хэрэгүүдэй министерствын политическэ таһагай начальник.

К. А. КАЛАШНИКОВ



Союзна тусхайта пенсионер, Эсэгэ оронoо хамгаалгын Агуу ехэ дайнда хабаадагша, 1947 онһоо КПСС-эй гэшүүн Кондрат Афанасьевич Калашников 1986 оной ноябриин 4-дэ гэнтын аюул усалда дайрагдажа, наһа бараба.

К. А. Калашников 1923 оной сентябриин 23-да Мухар-Шэбэрэй районой Никольск тосхондо түрэһэн байгаа. 1942 онһоо 1946 он болотор Совет Армида алба хээ.

1946 оной сентябрьһаа Кондрат Афанасьевич Мухар-Шэбэрэй районой Никольскын һургуулида багшаар хүдэлжэ эхилээ һэн. 1950 ондо Шаралдайн хүүгэдэй байшангай директорээр томилогдобо. 1954 ондо областной партийна һургуули дүүргээд, тэрэ «Загаиский» колхозой партийна организациин секретаряар һунгагдаһан, 1958 онһоо Калининай нэрэмжэтэ колхозые хүтэлбэрилһэн байгаа.

1960 ондо К. А. Калашников КПСС-эй Мухар-Шэбэрэй райкомой секретаряар һунгагдаһан, жэл үнгэрхэдэ районно Соведэй гүйсэдхэхэ комитедэй түрүүлэгшээр дэбжүүлэгдэһэн юм. 1962 ондо тэрэ Кабанскын районой совхоз-колхозой үйлэдбэриин управлениин парткомой секретаряар, 1965 ондо КПСС-эй Бэшүүрэй райкомой нэгэдэхи секретаряар һунгагдаа һэн. 1970 ондо К. А. Калашников КПСС-эй обкомой захиргаанай зургаануудай таһагые даагшаар баталагдаба. 1984 онһоо мүнөө болотор республикын Верховно Соведэй Президиумэй аппарадта хүдэлжэ байгаа.

Хаанашье хүдэлхэдөө Кондрат Афанасьевич нүхэдтөө энэрхы дулаанаар, өөртөө эрилтэ ехэтэйгээр хандадаг, түбшэн даруу, партийна залан

А. М. Беляков, А. А. Бадиев, В. Б. Са... башеев, К. К. Шомоев, Л. В. Потапов, Ф. ... Н. И. Крючков, А. И. Плотников, Н. А. ... рещагин, А. С. Берещинов, Н. М. Кирдец... А. Л. Ефимов, С. Ф. Иванов, Б. Ц. Цы... Сидорин, А. Ф. Покацкий.

ТЕЛЕВИДЕНИ

Ноябриин 8-һаа 14 хүрэтэр

СУББОТО, 8.

НЭГЭДЭХИ ПРОГРАММА

Москва. 9.00 — Шэнэ һонин. 9.20 — Совет дуунай концерт. 9.50 — Мультфильмнүүд. 10.35 — Дэлхэйн арадуудай уран бэлиг. 11.05 — **Промышленностиин болон хүдөө ажахын талаар 1986 оной СССР-эй Гүрэнэй шангуудай лауреадууд.** 12.05 — «Нас водила молодость». 2-дохи, 3-дахи сери. 14.15 — СССР-эй арадай артист Олег Поповой хабаадалгатай циркын дамжуулга. 14.50 — Валенсианская вдова» — фильм-балет. 15.40 — «В. И. Ленин. Страницы жизни» — олон серитэй фильм. 2-дохи фильм. 16.50 — Баримтата фильм. 17.00 — «Ан амитадай аймагта». 18.00 — Хоккейгээр СССР-эй чемпионат. «Спартак»—«Динамо» (Москва). 20.30 — «Законный брак» — уран һайханай фильм. 22.00 — «Субботын үдэшэ уулзалга».

ХОЁРДОХИ ПРОГРАММА

Москва. 9.00 — Үглөөнэй гимнастика. 9.20 — «Формула света»—уран һайханай фильм. 10.45 — Ритмическэ гимнастика. 11.30 — ... 12.05 — «Бултандаһан стадион» ... ля» — фильм ... Кинопанорама ... тухай бодолго ... фильм. 17.15 — ... Москва!» ... 18.50 — СССР-эй ... М. Магомаевай ... — «Амгалан ... гашуул!». 21.20 — ... баримтата фильм ... Время. 22.35 — ... оружия» — уран ... фильм.

ВОСКРЕСЕНИ, 9.

НЭГЭДЭХИ ПРОГРАММА

Москва. 9.00 — Время. 9.45 — Ритмическэ гимнастика. 10.15 — Баримтата фильм. 10.25 — «Спортлотогой» тираж. 10.25 — «Будильник». 11.05 — «Советскэ Союзда алба хэнэбди». 12.05 — «Үглөөнэй почто». 12.35 — «Аяншалагшадай клуб». 13.35 — «Хүгжэмтэ киоск». 14.05 — «Хүдөөгэй ажал хэрэгүүд». 15.05 — **Эрдэм, техникын талаар 1986 оной СССР-эй Гүрэнэй шангуудай лауреадууд.** 15.50 — И. Стравинскиин зохёолнууд. 16.00 — «В. И. Ленин. Страницы жизни» — олон серитэй фильм. 3-дахи фильм. 17.15 — Концерт. 18.45 — Баримтата фильм. 19.00 — Уласхоорондын шэнжэлэл. 19.45 — «Дополнительный прибывает на второй путь» — уран һайханай фильм. 1-дэхи, 2-дохи сери. 22.00 — Время. 22.35 — Баримтата фильм. 23.00 — Футболоор СССР-эй чемпионат. «Динамо» (Тбилиси) — «Динамо» (Москва). 00.45 — Шэнэ һонин.

ХОЁРДОХИ ПРОГРАММА

Москва. 9.00 — «Зарядкада, зогсогты!». 9.15 — Баримтата фильм. 9.35 — Концерт. 10.15 — Баримтата фильм. 11.00 — А. Глазунов. 8-дахи номерой симфони. 11.45 — «Ород хэлэн». 12.15 — Новосибирскын телестудиин программа. 13.00 — «Мэдээжэ аад, юрэ бусын юумэн». 14.00 — «Стрелы Робин Гуда» — Совет Армиин Түбэй академическэ театрай фильм-зүжэг. 16.00 — Мэдээжэ зохёолнууд. Мэдээжэ гүйсэдхэгшэд. ... фильм. ... шэд болохоб ... баримтата фильм ... кейгээр СССР ... «Крылья Советов» ... 20.15 — Баримтата ... — «Эб найрамдал» ... Концерт ... нойрсогты, ... — Уһан дээр ... далгаар Европ ... кубок. «Динамо» ... «Уйпешт» ... 22.00 — Время ... ральна шэнжэлэл.

ПОНЕДЕЛЬНИК, 10.
СОВЕТ МИЛИЦИИН ҮДЭР
ЗАЛУУШУУЛАЙ БҮХЭДЭЛХЭЙН ҮДЭР

НЭГЭДЭХИ ПРОГРАММА

Москва. 9.00 — Время. 9.50 — «Футболой шэнжэлэл». 10.20 — «Михайло Ломоносов» — 9 серитэй уран һайханай фильм. 1-дэхи фильм. 11.45 — «Аяншалагшадай клуб». 12.45 — Шэнэ һонин (12.50 хүрэтэр). 15.30 — Шэнэ һонин. 15.50 — Баримтата фильм. 16.20 — С. Прокофьев. Хүгжэм. 16.45 — «Мэдэхэ, шадаха бай». 17.15 — Сугтаа — эбтэй бүл э. б д и». **Улаан-Үдэ.** 17.45 — Киножурнал. 17.55 — «Байгал» — мэдээсэлэй программа. 18.20 — «Республикын шухала барилганууд дээрэ». Түгнын нүүрһэнэй уурхай. **Москва.** 18.50 — «Агропром: мүнөөдэр ба үглөөдэр». 19.20 — **Совет милициин үдэр. СССР-эй дотоодын хэрэгүүдэй министр А. В. Власов дамжуулгада хабаадаха.** Л. В. Вознесенский дамжуулгые хүтэлхэ. 20.20 — «Мүнөөдэр — түби дэлхэй дээрэ». 20.35 — «Михайло Ломоносов». — 9-серитэй уран һайханай фильм. 1-дэхи сери. 22.00 — Время. 22.35 — «Ехэшүүлдэ шалгалта». 23.45 — «Мүнөөдэр — түби дэлхэй дээрэ». 23.55 — РСФСР-эй габьяата артист Кола Бельды тание урина. 00.30 — «Футболой шэнжэлэл».

ХОЁРДОХИ ПРОГРАММА

Москва. 9.00 — Үглөөнэй гимнастика. 9.15 — Баримтата фильм. 9.35, 10.35 — Физикэ. 6-дахи класс. 10.05 — «АБВГ-Дейка». 11.05 — СПТУ-гай һурагшадта. Информатикын болон тоолон тодорхойлдог техникын үндэһэ һуури. 11.35, 12.40 — А. Блок. «Двенадцать». 12.05 — «Ород хэлэн». 13.10 — Ботаника. 6-дахи класс. 13.30 — Түүхэ. 8-дахи класс. 14.00 — Баримтата ... — Багшада ... 16.15 — Шэнэ ... Хүндэ атлетик ... пионат. 18.15 — ... хүгжэм!». Улаан ... Совет милициин ... лагдаһан програм ... Соносхолнууд ... дай АССР-эй ... мэрилэгшэдэй ... туулан. «Театр ... 21.00 — «Амгалан ... багашуул!». ... рондын шэнжэлэл ... мя. 22.30 — «Н... нов» — зүжэг.

ВТОРНИК, 11.

НЭГЭДЭХИ ПРОГРАММА

Москва. 9.00 — Время. 9.45 — «Михайло Ломоносов» — 9 серитэй уран һайханай фильм. 1-дэхи сери. 11.05 — Город ба байгаали. 11.25 — «Живая радуга» — уран һайханай фильм. 12.30 — Шэнэ һонин. (12.35 хүрэтэр). 15.30 — Шэнэ һонин. 15.50 — Баримтата фильмүүд. 16.35 — Концерт. 17.15 — «Шажан ба политика». 17.45 Багахан концерт. **Улаан-Үдэ.** 17.55 — Шэнэ һонин (буряадаар). 18.10 — Мультфильм. 18.20 — «Байгал» — мэдээсэлэй программа. **Москва.** 18.45 — «Хурдадхалга». 19.45 — «Мүнөөдэр — түби дэлхэй дээрэ». **Улаан-Үдэ.** 20.00 — «Байгалай үмэнэхи газар дээрэ». **Москва.** 20.40 — **Совет милициин үдэртэ зорюулагдаһан концерт.** 22.00 — Время. 22.35 — Совет милициин үдэртэ зорюулагдаһан концертын үргэлжэлэл.

ХОЁРДОХИ ПРОГРАММА

Москва. 9.00 — Үглөөнэй гимнастика. 9.15 — Баримтата фильм. 9.35, 10.35 — Байгаали шэнжэлгэ. 2-дохи класс. 9.55 — Баримтата фильм. 10.35, 14.25 — Француз хэлэн. 10.55 — «Багашуулда геометри». 11.05 — СПТУ-гай һурагшадта. Гоё һайханиие ойлгожо һураха. 11.35, 12.40 — Информатикын болон тоолон тодорхойлдог техникын үндэһэ һуури. 12.05 — «Шатарай һургуули». 13.10 — Эрдэм дэлгэрүүлгын фильм. 13.25 — «Хүгжэм». П. В. Асафьев. 14.55 — Карл Маркс болон революционно Росси. 15.25 — Н. А. Некрасовай зохёохы ажал ябуулга тухай. 16.25 — Шэнэ һонин. 17.55 — Телефильм. Улаан-Үдэ. 18.45 — ... 18.55 — Баримтата ... Москва. 20.00 — ... 20.30 — Баримтата ... Улаан-Үдэ. 20... Москва. 21... нойрсогты, ... — Баримтата ... «Поэзи». ... 22.00 — Время ... пектор уголовного ... — уран һайханай ... — Хүндэ атлетик ... чемпионат. 00.3... дэлхэйн чемпион... (Москва) — СКА.

СРЕДА, 12.

НЭГЭДЭХИ ПРОГРАММА

Москва. 9.00 — Время. 9.45 «Михайло Ломоносов». 2-дохи сери. 10.55 — Ан амитадай аймагта. 11.55 — Шэнэ һонин. (12.00 хүрэтэр). 15.30 — Шэнэ һонин. 15.50 — Баримтата фильмүүд. 16.30 — Концерт. 17.10 — Бултанда зорюулагдаһан стадион. 17.40 — КПСС-эй ЦК-гай гэшүүн, Социалис Ажалай Герой, СССР-эй Верховно Соведэй депутат, Минскын автозаводой түмэршэ дархан Е. А. Шулягтай һурагшад уулзаха. 18.25 — Евгений Жарковскиин дуунууд. 19.00 — Архидалгын хорон тухай дамжуулга. 19.45 — «Мүнөөдэр — түби дэлхэй дээрэ». **Улаан-Үдэ.** 20.00 — «Ералаш». 20.10 — «Байгал» — мэдээсэлэй программа. 20.35 — Багахан концерт. 20.45 — «Михайло Ломоносов». 2-дохи сери. 22.00 — Время. 22.35 — «Ехэшүүлдэ шалгалта». 23.35 — Духовой оркестр наадаха. 23.45 — «Мүнөөдэр — түби дэлхэй дээрэ». 24.00 — «Дэлхэй ба залуушуул».

ХОЁРДОХИ ПРОГРАММА

Москва 9.00 — Үглөөнэй гимнастика. 9.15 — Баримтата фильм. 9.35, 10.35 — Географи. 7-дохи класс. 10.05, 14.25 — Немец хэлэн. 11.05 — Баримтата фильм. 11.35, 12.35 — Түүхэ. 9-дэхи класс. 12.05 — «Суббото — түрэлхидэй үдэр». 13.05 — «Ехэшүүлдэ шалгалта». 14.45 — Зоологи. 7-дохи класс. 15.10 — Н. В. Гоголь. «Ревизор». 15.55 — Баримтата фильм. 17.00 — Концерт. 17.25 — Шэнэ һонин. Улаан-... Баримтата ... «Халаан» (буряад ...) — «Түрэл дайда...» — интервью ... бди». Москва ... ухаан ба ажабайдал ... Үдэ. 20.35 — ... 20.45 — Мультфильм ... 21.00 — «Амгалан ... ты, багашуул!» ... римтата фильм ... най гэр». 22.00 — ... — «Ранняя ...» һайханай фильм.

ЧЕТВЕРГ, 13.

НЭГЭДЭХИ ПРОГРАММА

Москва. 9.00 — Время. 9.45 — «Михайло Ломоносов». 2-дохи, 3-дахи сери. 12.10 — Шэнэ һонин. (12.15 хүрэтэр). 15.30 — Шэнэ һонин. 15.50 — Баримтата фильмүүд. 16.35 — Фильм-концерт. 17.05 — «Харгын аюулгүй байдалай түлөө». 17.10 — «Шатарай һургуули». 17.40 — Немец-фашис булимтарагшадта эсэргүү Литвагай арадай тэмсэл тухай баримтата фильм. **Улаан-Үдэ.** 18.25 — «Байгал» — мэдээсэлэй программа. **Москва.** 18.55 — «...16 хүрэтэр ба тэрээнһээ дээшэ наһатайшуулда». 19.40 — «Мүнөөдэр — түби дэлхэй дээрэ». 19.55 — «Теориин асуудалнууд». КПСС-эй ЦК-гай гэшүүн, СССР-эй АН-ай вице-президент, академик П. Н. Федосеевтэй хөөрэлдөөн. 20.25 — Хүндэ атлетикээр дэлхэйн чемпионат. 20.45 — «Михайло Ломоносов». 3-дахи сери. 22.00 — Время. 22.35 — «Ехэшүүлдэ шалгалта». 23.35 — «Зеркала Эрмитажа» — баримтата фильм. 23.45 — «Мүнөөдэр — түби дэлхэй дээрэ». 24.00 — Мүнөөнэй аялга зэдэлнэ.

ХОЁРДОХИ ПРОГРАММА

Москва. 9.00 — Үглөөнэй гимнастика. 9.15 — Баримтата фильм. 9.35 — Керамикын искусство. 10.35, 14.00 — Испан хэлэн. 14.05 — СПТУ-гай һурагшадта. Обществоведени. 11.35, 12.35 — Гэр бүлын ажабайдалай ёһо заншал. 12.00 — Н. Тихоновэй шүлэгүүд. 13.00 — «Ехэшүүлдэ шалгалта». 14.30 — Юрэнхы биологи. 9-дэхи класс. 13.00 — «Город принял» — уран һайханай ... — «Дуун — ...» ... — Шэнэ һонин ... фильм. 18.40 — ... Хүгжэм. Улаан-Үдэ ... носхолнууд ... рондын шэнжэлэл ... 19.20 — «Номой ...» шалгал». 20.20 — ... Москва. 21.00 — ... согты, багашуул ... Дэлхэйн хүгжэмтэ ... саһаа. Ф. Шопен ... мя. 22.35 — «И ... мечтают» — уран ... фильм (ГДР).

ПЯТНИЦА, 14

НЭГЭДЭХИ ПРОГРАММА

Москва. 9.00 — Время. 9.45 — «Михайло Ломоносов» — 9 серитэй уран һайханай фильм. 3-дахи сери. 10.55 — Мультфильмнүүд. 11.30 — «Дэлхэй ба залуушуул». 12.05 — Шэнэ һонин (12.10 хүрэтэр). 15.30 — Шэнэ һонин. 15.50 — Баримтата фильм. 16.20 — Домра дээрэ хөөрөөрөо наадаха. 16.35 «Ород хэлэн». 17.10 — РСФСР-эй арадай артист Ю. Марусин дуулаха. 17.40 — Ородой музей. **Улаан-Үдэ.** 18.10 — Шэнэ һонин (буряадаар). **Москва.** 18.30 — «Два друга» — уран һайханай фильм. 19.45 — «Мүнөөдэр» — түби дэлхэй дээрэ». **Улаан-Үдэ.** 20.00 — «Байгал» — мэдээсэлэй программа. **Москва.** 20.25 — «Ажал хэнгүй, олзо олохо гээшэ юун гээшэб?» СССР-эй генеральна прокуророй орлогшо В. В. Найденов, СССР-эй дотоодын хэрэгүүдэй министрэй орлогшо М. И. Демидов, СССР-эй юстициин министрэй орлогшо М. П. Вышинский дамжуулгада хабаадаха. 21.40 — Хүндэ атлетикээр дэлхэйн чемпионат. 22.00 — Время. 22.30 — РСФСР-эй гүрэнэй Пятницкиин нэрэмжэтэ ород арадай академическэ хоор тание урина. 23.55 — Тбилисидэ болоһон бүхэсоюзна джазова фестиваль тухай. 00.40 — «Мүнөөдэр — түби дэлхэй дээрэ».

ХОЁРДОХИ ПРОГРАММА

Москва. 9.00 — Үглөөнэй гимнастика. 9.15 — Баримтата фильм. 9.35, 10.35 — Хүгжэм 3-дахи класс. 10.40, 14.10 — Англи хэлэн. 11.05 — СПТУ-гай һурагшадта. Юрэнхы биологи. 11.35, 12.40 — Түүхэ. 7-дохи класс. 12.05 — Эжын һургуули. 13.10 — «Ехэшүүлдэ шалгалта». 14.40 — Нэгэ актерой театр. С. Юрский, В. Золотухин. 16.00 Оркестр наадаха. 16.35 — Шэнэ һонин. 18.10 — Концерт. **Улаан-Үдэ.** 18.30 — Аялга дуунтай уулзалга. С. Данзанэ дуулаха. 19.10 — Киноочерк. 19.20 — «Газар дэлхэймнай бүгэдэндэ нэгэ». Москва. 20.00 — Түби ... ниин болон Бу... диогой ород ... ментнүүдэй ... кестр наадаха ... 20.25 — «Манай ...» ... сква. 21.00 — ... согты, багашуул ... дэ атлетикээр ... пионат. 22.00 — ... — «Аты-баты ...» уран һайханай ... Азербайджанай ... лерадиогой ... ническа оркестр ...

АМГАЛАН БАЙДАЛ САХИГШАД



«Минии милици намайе хамгаална», — гэжэ совет элитэ поэт В. В. Маяковский тон зүбөөр бэшэһэн байдаг. Үнэхөөрөөшье, совет хүнүүдэй амгалан байдалые манай милициин хүдэлмэрилэгшэд үдэр, һүни илгаагүй сахин хамгаалжа байдаг шуу.

Уголовно бэдэрэлгын, социалис зөөри хулгайлха ябадалтай тэмсэдэг таһагуудай, мүрдэлгын болон бусад олон албануудай дунда хүн зоной ажаһуудаг газарта хүдэлмэри ябуулжа байдаг участково инспекторнүүдэй үүргэ угаа ехэ гээд мэдээжэ.

Улаан-Үдын Октябрьска районой мебельно-модо болбосоруулгын комбинат шадарай микрорайондо бии болгогдоһон ниитын гурим сахилгын пунктын хүдэлмэри тухай эндэ тобшохоноор хөөрэе.

— Байгша оной 9 һарын социалис мүрысөөнэй дүнгүүдээр тус ниитын пункт район соогоо нэгэдэхи һуури эзэлжэ, улаан вымпелээр шагнагдажа, хүдэлмэрилэгшэ бүхэниинь мүнгэн шанда хүртэһэн юм. Тус ниитын пунктын хүдэлмэри тухай бэшэхэ хэрэгтэй, — гэжэ Октябрьска районой дотоодын хэрэгүүдэй таһагай начальник Петр Базаржапович Гармаев хэлээ бэлэй.

Ахалагша участково инспектор Жорж Данилович Болсоев, участково инспекторнүүд Ц. С. Балдуев, Б. М. Куршев, С. Д. Цыденжапов, В. А. Штифанов гэгшэд Улаан-Үдын 18, 20-дохи, 20-дохи «а» кварталнуудта, Жданово, Никольско, Сосново поселогуудта хүдэлмэриеэ ябуулдаг юм. Эндэнь бүхыдөө 25 мянга гаран хүн ажаһуудаг. Тиимэһээ хүн зоной дунда участково инспекторнүүдэй ябуулха хүдэлмэриин хэмжээн нилээд ехэ байна.

Октябрьска районой дотоодын хэрэгүүдэй таһагта «зональна системэ» гэдэгэй ёһоор участок участогуудаар харьяата газарынь хубаагдажа, хүн зондо саг дары туһалха арга хэрэглэгдэнэ. Энэ системын ёһоор БМДК-гай дэргэдэхи ниитын пунктда нэгэдэдэг участково инспекторнүүдтэ хуулиин наһа гүйсөөгүйшүүлэй хэрэгүүдые эрхилдэг инспектор, уголовно бэдэрэлгын инспекторнүүд туһалдаг болоо. Тиимэһээ нэгэ томо участогта олон хүдэлмэрилэгшэд элдэб хуули буса ябадалнуудтай тэмсэдэг болобо. Иимэ шэнэ гуримаар хүн зондо туһалалгын, хуули эбдэхэ ябадалтай тэмсэлэй ашаг үрэнь горитой байна.

БМДК-гай дэргэдэхи ниитын пункт өөрынгөө хүдэлмэри ябуулхадаа, олониитын хүсэндэ түшэглэдэг байна.

Эндэ ниитын совет бии болгогдонхой. 12 хүнһөө бүридэһэн тэрэ соведые БМДК-гай директорэй орлогшо И. В. Сологубов ударидадаг. Трикотаж гадар хубсаһанай фабрикын, «Забайкаллес» нэгэдэлэй РСУ-гай, техническэ 24-дэхи училищиин, байрын гэрнүүдые ашаглададаг управлениин хүдэлмэрилэгшэд соведэй бүридэлдэ ородог.

Микрорайоной депутадуудай бүлэг ниитын гурим сахиха хэрэгтэ эдэбхитэйгээр хабаадалсана. Тэрэ бүлэгые БМДК-гай парткомой секретарь, Октябрьска районно Соведэй депутат В. Г. Васильев хүтэлбэрилдэг юм. Тиихэдэ хуулиин наһа гүйсөөгүйшүүлэй хэрэгые эрхилдэг ниитын инспекци бии болгогдонхой. Тэрэ инспекциие милициин хүдэлмэрилэгшэ В. М. Зандаева толгойлно. Тус инспекцидэ эндэхи 17-дохи һургуулиин директор Д. Ф. Халтагаров, гурим сахилгын талаар ниитын пунктые даагша Ф. А. Тюрюханов, трикотаж гадар хубсаһанай фабрикын, БМДК-гай комсомолой комитедэй секретарьнар болон бусад нүхэд орэлсодог.

Арадай һайн дуранай дружинанууд милициин хүдэлмэрилэгшэдтэ саг үргэлжэ туһалдаг юм.

Эндэхи микрорайондо аяар 700 гаран дружиннигууд тоологдоно. Тэдэнэр ээлжээгээр үдэр бүри дежурлажа, ниитын гурим сахиха хэрэгтэ ехэ туһа хүргэнэ.

Архидалга ба алкоголизмтай, ажал хэнгүй зайгуултагшадтай тэмсэхэ, гэмтэ ябадал гаргаха ушарнуудһаа һэргылхэ талаар нилээд ехэ хүдэлмэри тус микрорайондо ябуулагдадаг гэжэ онсолхо хэрэгтэй. Жэшээлхэдэ, 1985 ондо ажал хэнгүй, архидаад ябадаг 46 хүн профилакторинуудта эльгээгдээ. Байгша ондо мүн лэ 30 гаран хүн архиһаа аргалуулха газарнуудта эльгээгдээд байна. Эдэ бүхы хүдэлмэри ябуулха хэрэгтэ арадай дружинанууд, микрорайоной ниитын совет, предприятинууд, эмхи зургаануудай ажалша коллективүүдэй эдэбхитэйгээр хабаададаг байһаниинь һайшаалтай.

Микрорайон соогоо ниитын гурим сахиха талаар ябуулагдадаг хүдэлмэриин дүнгүүдые олондо соносхохо талаар оролдолго гаргагдана. Участково инспекторнүүд болон милициин бусадшье хүдэлмэрилэгшэд ажалша коллективүүдэй суглаанууд, депутадуудай бүлэгүүдэй заседанинууд дээрэ тоосодог, гэмтэ ба хулиган ябадал гаргагшадай хэрэгүүд тухай ажалладаг газартань мэдээсэгдэдэг. Гол шухалань гэхэдэ, тус микрорайоной милициин хүдэлмэрилэгшэд бүхы ажалаа ябуулхадаа, олоной хүсэндэ түшэглэдэг байна гэжэ дахинаа онсолон дабтаха шухала. Энээнһээ һабагша татан хэлэбэл, Буряадай мебельно-модо болбосоруулгын комбинадай микрорайондо үнгэрэгшэ жэлэй энэ үеынхитэй сасуулбал, гэмтэ ба хулиган ябадал гаргаха ушарнууд хороо.

Эндэ нэгэл микрорайоной участково инспекторнүүдэй ажал хэрэгүүд тухай хөөрэбэбди.

Милициин хүдэлмэрилэгшэдые Агуу ехэ Октябриин, мүн тэдэнэй өөрынь һайндэрөөр амаршалаад, хүнгэн бэшэ, харюусалга ехэтэй ажалдаа саашадаа амжалта түйлахыень хүсэел.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: (зүүн гарһаа) участково ахалагша инспектор Б. Б. Баторов, хуулиин наһа гүйсөөгүйшүүлэй хэрэгүүдэй талаар инспектор В. М. Занданова, инспектор Ж. Д. Болсоев, ниитын гурим сахилгын пунктые даагша Ф. А. Тюрюханов гэгшэд ээлжээтэ үдэрэй даабаринуудые зүбшэн хэлсэжэ байна.

С. ОЧИРОВ.
Д. АЛТАЕВАЙ фото.

ПРАВДА БУРЯТИИ

Нэгэдэхи хуудаһанда. «Улаан-Үдэ. Соведүүдэй талмай» — фото-мэдээсэл. «Агуу Октябрьтай алхамаа жэгдэдхэн...» — Улаан талмай дээрэ болоһон сэрэгэй парад болон ажалшадай жагсаал (Эхин, түгэсхэлынь гурбадахи хуудаһанда).

Хоёрдохи хуудаһанда. «Зоһёон байгуулхы ба эб найрамдалай замаар» — Ан. Климовэй репортаж. «Улаан тугуудай нэмилзээн» — суглуулбари.

Гурбадахи хуудаһанда. «Стахановска ёһо заншалнуудта үнэн сэхэ» — ВЦСПС-эй түрүүлэгшэ С. А. Шалаевтай хөөрэлдөөн (ТАСС). «Ажабайдалай үнэн сэхые батадхана» — Г. Марковай статья (ТАСС).

Дүрбэдэхи хуудаһанда. БАМ: хүн зон ба үйлэ хэрэгүүд. «Түрүүлэн гаталагшын хүндэлэлдэ» — А. Козенкин корреспонденци.

МАНАЙ АДРЕС, ТЕЛЕФОНУУД: индекс 670000

УЛАН-УДЭ, ул. КАЛАНДАРИШВИЛИ, 23, редактор — 2-50-96, приемная — 2-54-54, зам. редактора — 2-68-08, зам. редактора — 2-62-62, отв. секретарь — 2-50-52, секретариат — 2-66-76; отделы: партийной жизни — 2-60-91, пропаганды — 2-56-23, промышленности и строительства — 2-61-35, сельского хозяйства — 2-64-36, 2-63-86, советского строительства и быта — 2-69-58, культуры и школ — 2-60-21, 2-57-63, информации — 2-34-05, переводов — 2-54-93, писем и селькоров — 2-67-81, корректорская — 2-33-61, выпускающие — 2-35-95, Собственные корреспонденты: п. Баргузин — 91-1-44, г. Закаменск — 34-33, п. Кырен — 91-7-18, Северобайкальск — 35-73, п. Хоринск — 55-6.99.

Республиканская типография Госкомитета Бурятской АССР по делам издательств, полиграфии и книжной торговли. г. Улан-Удэ, ул. Ленина, 35. Н-01336. Заказ № 258.